

**A KARÁCSONY SÁNDOR ÁLTALÁNOS ISKOLA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

A nevelőtestület munkája nyomán összeállította:
Zádorvölgyiné Szabó Ildikó
Igazgató

TARTALOMJEGYZÉK

I.	PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK	4
II.	AZ ISKOLA JOGI STÁTUSZA	5
III.	helyzetelemzés	6
1.	Az iskola tárgyi, anyagi feltételrendszere	6
1.5.	Személyi feltételek	6
1.6.	Az iskola tanulóira vonatkozó adatok	7
IV.	Nevelési program	8
1.	Gyermekléptékű, gyermekbarát környezet értékei	8
2.	Szocializáció, emberi kapcsolatok értékei	9
3.	Erkölcsei értékek	10
4.2.	A Karácsony Sándor Általános Iskola egészségnevelési programja	12
4.4	A mindennapos testnevelés feltételei	14
5.	A Karácsony Sándor Általános Iskola környezeti nevelési programja	19
V.	A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	29
a)	A nevelés elvei, tartalma és feladatai	29
	Kulcskompetenciák	31
VI.	A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGITŐ TEVÉKENYSÉG	34
2.	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását, illetve a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	35
2.3. a)	Felzárkóztatás formái az 1-4. évfolyamon	37
b)	Felzárkóztatás formái az 5-8. évfolyamon	37
c)	Felzárkóztatás napköziben	37
d)	Felzárkóztatás tanulószobán	38
3.	A sajátos nevelési igényű tanulók felzárkóztatása, integrált nevelése	38
4.	A házi feladat célja, mennyisége, fajtái	43
VII.	A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	46
a)	Hon - és népismeret, kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz	46
b)	Környezet	47
c)	Kommunikáció	48
d)	Közösségfejlesztés feladatai az iskolai közösségek szintjén (DÖK)	48
e)	Az osztályközösség	49
VIII.	A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGITŐ TEVÉKENYSÉGEK	50
a)	Pedagógiai lehetőségek, feladatok	50
b)	Szociális ellátással kapcsolatos feladatok	51

IX.	AZ ISKOLAI KÉPZÉS RENDJE, SZAKASZAI A PEDAGÓGIAI FOLYAMATBAN	53
a)	Alsó tagozat	53
b)	Felső tagozat	53
2.	Emelt óraszámú és speciális osztályok	54
2.1	Testnevelés emelt szint	54
2.2	Idegen-nyelvi emelt szint	55
2.3	Természettudományos emeltszintű osztályok	55
2.4	Kézműves osztályok	56
2.5	Nívó csoportos oktatás	56
2.6	Diszlexia osztályok	57
3.	A tanulói jogviszony	57
X.	AZ ISKOLA ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE	59
1.	Az értékelés alapelvei, célja	59
2.	Követelmények az értékeléssel szemben	60
3.	A számonkérés és értékelés formái	60
4.	A magatartás és szorgalom értékelése	62
5.	Belső mérések és vizsgák	63
6.	A pedagógusok munkájának értékelési alapelvei, szempontjai	65
XI.	AZ ISKOLAI ÉLET MUNKARENDEJE, HAGYOMÁNYOK	65
1.	Általános munkarend	65
2.	Az iskola által nyújtott szolgáltatások	66
3.	Hagyományok	66
4.	Hagyományos rendezvények, versenyek	68
XII.	KÖNYVTÁR – PEDAGÓGIAI PROGRAM	70
XIII.	GYERMEK - ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM	77
1.	A gyermek – és ifjúságvédelmi munka célja, feladatai	77
2.	A gyermek – és ifjúságvédelmi munka jellegzetes munkaformái	78
3.	A pedagógussal szembeni elvárások a gyermek–és ifjúságvédelem területén	78
XIV.	ISKOLAHASZNÁLÓK AZ ISKOLAI KÖZÉLETBEN	78
1.	Szülői részvétel	78
a)	Szervezeti keretek	79
b)	A kapcsolattartás formái	79
2.	Elvárások a pedagógussal szemben	81
3.	Elvárások a szülőkkel szemben	82
XV.	HELYI TANTERV	82
1.	A tantárgyi rendszer	82
2.	Felzárkóztatás, tehetségképzés, csoportbontás óraszámai	83
3.	Tankönyvek kiválasztásának elvei	83
XVI.	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	84

Az iskola nevelőtestülete 2003. LXI. tv. értelmében megalkotott pedagógiai programját

2011. évi CXC. törvényben (a nemzeti köznevelésről szóló) foglaltak alapján 2014. április 30-án módosította.

PEDAGÓGIAI PROGRAM

8 évfolyamra a 6-14 éves tanulók számára a Karácsony Sándor Általános Iskolában

A helyi tanterv bevezetése 2013.szeptember 1-től az első és az ötödik évfolyamokon indul, és felmenő rendszerben történik.

I. PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK, ALAPELVEINK

Iskolánk névadójának Karácsony Sándornak, a XX. század egyik legjelentősebb magyar pedagógusának nyomán vallja, hogy

„NÖVEKEDVÉN NEVELÜNK”

Célunk, hogy tanítványaink nevelő-oktató munkánk nyomán életkorukhoz igazodó gyermekléptékű, humanista szellemiségű és környezetű feltételek között

- egészséges testben és lélekben;
- képességeikben és készségeikben;
- erkölcsi, akarati tulajdonságaikban;
- ismereteikben és gondolkodásukba;
- emberi és a természeti környezetükhöz fűződő kapcsolataikban,

önmagukhoz képest, az adott szerkezeti és tárgyi feltételek mellett optimálisan gyarapodjanak és fejlődjenek.

A pedagógiai folyamat során összegyűlt tapasztalatok, a képzés, továbbképzés, önművelés során szerzett új ismeretek, az innovációs törekvések és a folyamatos külső, belső tapasztalatcserék együttesen járulnak hozzá pedagógusaink szakmai fejlődéséhez és jelentik zálogát a pedagógiailag tudatos, tervszerű, színvonalas munkának.

Célunk olyan gyermekek nevelése,

- akik megszerzett ismereteik és képességeik birtokában képesek felismerni és elismerni az emberi, társadalmi és természeti értékeket, aszerint élni és utódaiknak átörökíteni,
- akik megszerzett ismereteik, képességeik, készségeik és az elsajátított módszerek segítségével képesek az általuk választott középfokú iskolában való eredményes továbbtanulásra,
- akik képesek alkalmazkodni a környezetükben és a társadalomban bekövetkezett változásokhoz és megtalálják helyüket, boldogulásukat a munka világában, felnőtt társadalomban, egyéni és családi életükben.

- ezen célok eléréséhez pedagógusaink a kompetencia alapú oktatási módszereket alkalmazzák
- Az új tanulásszervezési módszerek bevezetése segít a tanulóknak képességeik kibontakoztatásában.

Önmeghatározás:

A Karácsony Sándor Általános Iskola egy általánosan képző gyermekközpontú, az ismeretközvetítést személyiség- és képességfejlesztés szolgálatába állító, a gyermekek aktív tevékenységére építő nevelőiskola.

A gyermekléptékűséget, a képesség- és személyiségfejlesztés, a nevelés elsődlegességét és a derűt sugározza, melynek legfontosabb eszköze az ismeret és az ismeretnek a gyermekek képességeihez és érdeklődéséhez alkalmazkodó érdekfeszítő, változatos és színes közvetítése.

II. AZ ISKOLA JOGI STÁTUSZA

Az iskola elnevezése:	Karácsony Sándor Általános Iskola
Címe:	1211 Budapest II. Rákóczi Ferenc út 106-108.
Fenntartója:	Klebelsberg Intézményfenntartó Központ 1051 Budapest Nádor u. 32.
Működtetője:	Budapest XXI. Ker. Csepel Önkormányzat Csepeli Városgazda Közhasznú Non-profit Zrt. 1215 Budapest Katona J. u 62-64.
Alapítás éve:	1981.
Alaptevékenysége:	Általános iskolás korú gyermekek iskolai nevelése, oktatás 6- 16 éves korig.
Képzési idő:	8 év
A képzés szakaszai:	

Alsó tagozat	Bevezető szakasz	1-2. évfolyam	Nem szakrendszerű oktatás
	Kezdő szakasz	3-4. évfolyam	Nem szakrendszerű oktatás
Felső tagozat	Alapozó szakasz	5-6. évfolyam	Szakrendszerű oktatás
	Fejlesztő szakasz	7-8. évfolyam	Szakrendszerű oktatás

Emelt óraszámú képzések:

Testnevelés emelt szintű képzés:	az 1-8. évfolyamokon
Idegen-nyelvi emelt óraszámú képzés: (nyelvből)	az 5-8. évfolyamokon (angol, német)
Természettudományos tagozat	az 5- 8. évfolyamon
Kézműves, művészeti képzés:	az 1-8. évfolyamokon, Alapfokú Művészetoktatás keretében és alapítványi keretben, szabadidős tevékenységként

Speciális programok:

Diszlexia prevenció: az 1-4. évfolyamokon
Tehetségképző oktatás: a 7-8. évfolyamon egy-egy csoportban
Sajátos nevelési igényű tanulók integrált oktatása

Az iskolában alapfokú művészet oktatás folyik a csepeli ÁMK telephelyeként

- Ipar -, és képzőművészet
- Mozgásművészet, tánc
- Színművészet

szakágakon.

Az iskola földrajzi működési területe:

Budapest-Csepel Önkormányzata közigazgatási területe.

Az iskola beiskolázási körzetének földrajzi megjelölése:

Kötelező beiskolázás a XXI. kerületi Tankerület által kiadott körzethatár szerint. A szabad iskolaválasztás értelmében az intézmény vezetőjének döntésétől függően Budapest-Csepel közigazgatási területe, Csepel-sziget agglomeráció és Budapest Főváros közigazgatási területe.

Az intézményben működő egyéb jogi személyek:

A „Csepeli Hétkrajcár” Alapítvány

Artikuláció Alapítvány

III. HELYZETELMZÉS

1. Személyi feltételek:

a) Az iskola közalkalmazottaira vonatkozó adatok:

Iskolánk dolgozói létszáma 92,5 fő, ebből a pedagógus álláshelyek száma 73 fő.

A nevelőtestület többsége 20-30 év pedagógiai gyakorlattal, nagy szakmai tapasztalattal rendelkező pedagógus.

A tantestület szakmai légköre jó. A pedagógusok többsége otthonos körülményeket teremtett magának a szaktantermekben, a szertárakban és az osztálytermekben.

b) A nevelőtestület:

- gyermekszerető, derűs;
- munkájára igényes, szakmailag képzett;
- a megújulásra fogékony, megfontolt;
- a változásokra nyitott, kellően kritikus;
- munkája eredményeinek erkölcsi és anyagi elismerését igénylő,
- segítőkész, demokratikus légkörű;
- munkáját, feladatait tisztességgel ellátó,

- a jó értelemben véve konzervatív;
  - szívesen osztja meg kollégáival, és más intézmények pedagógusaival a megismert új módszereket, és azok kipróbálása során elért eredményeit, a jó gyakorlatokat
- fontos feladatnak tartja a digitális írástudás elterjesztését

c) Szellemi erőforrások fejlesztése:

Az innovatív pedagógusok aránya magas. Ezt a tapasztalati értéket igazolja azon pedagógusok köre, akik a helyi pedagógiai program és helyi tanterv kidolgozásában a aktív szerepet vállaltak.

Az iskola ötéves középtávú továbbképzési tervvel rendelkezik. Az iskolavezetés a lehetőségekhez képest támogat minden olyan kezdeményezést, ami összhangban áll a törvényi változásokkal, valamint az iskola pedagógiai programjával, (lásd továbbképzési terv és továbbképzési program).

Az iskola tanulóira vonatkozó adatok:

Jelenleg 31 tanulócsoportban folyik az oktatás, évfolyamonként három vagy négy osztályban.

Az iskola alapító okirata szerint a felvehető maximális tanuló létszám: 801 fő

A 2014/ 2015-ös tanévben a tanuló létszám: 724 fő

Beiskolázás:

Az első osztályosok 30- 40 %-át teszik ki a körzetben lakó gyermekek, tanulóink 60-70 %-a körzeten kívülről érkezik. Az iskola híre jó, programjaink hitelesek, vonzóak.

a) Továbbtanulás:

A tudatos, a tanulók képzettségéhez és képességeihez igazodó pályorientáció eredményeként tanulóink kb 80 %-át felveszik az első helyen megjelölt középfokú iskolába. Fokozatosan növekszik az érettségi adó középiskolába felvettek aránya.

Amennyiben van olyan tanulónk, akinek nem sikerül a választott középiskola valamelyikébe bekerülni, annak a Köznevelési törvény 14.§ (2) bekezdése alapján:

„Az a tanköteles korú tanuló, aki alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, de középfokú iskolába nem nyert felvételt, tanulmányait az általános iskola kezdeményezésére a Híd I. programban folytatja.”

Az iskola oktató munkájának javulását jelzik a különböző megmérettetéseken elért eredmények. Az elmúlt 5 évben kiválóan szerepeltek tanulóink a kerületi művészeti szemléken és pályázatokon, ahol számos arany minősítést szereztek. Diákjaink a kerületi szaktárgyi versenyeken több első és „dobogós” helyezést értek el Hasonlóan szép eredményekkel rendelkezünk a testnevelés és a sport területén. Több budapesti és országos első helyezést értünk el.

b) Milyenek a növendékeink?

Az iskola beiskolázási területe a kerület egésze és az agglomeráció. Ezért tanítványaink rendkívül eltérő családi, szociokulturális és anyagi háttérrel rendelkeznek. Így iskolánkban egyszerre kell eleget tenni a tehetséges tanulók és a speciális felzárkóztatásra szoruló tanulók igényeinek. Egyszerre kell enyhe testi, érzékszervi, beszéd, magatartási, beilleszkedési és idegrendszeri zavarokkal küzdő tanulók és jó képességű, harmonikusan nevelt gyermekek neveléséről gondoskodni. Egyszerre kell a jó anyagi körülmények között és a szegénységi szint alatt élő tanulók problémáit megoldani.

IV. NEVELÉSI PROGRAM

IV. 1. Az iskolában folyó nevelő és oktató munka alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

1. Gyermekléptékű, gyermekbarát környezet jellemzői:

- szeretet
- vidámság, derű
- jó légkört
- változatosság
- játék, mozgás
- túlterhelés csökkentése

1.1.Célok:

- a) Célunk olyan szeretetteljes, megértő, derűs és segítőkész légkör kialakítása melyben a gyermek és pedagógus is jól érzi magát.
- b) Törekedni kell arra, hogy a közvetítendő ismeretek, fogalmi szintek, a tananyagban való haladás tempója, a megválasztott módszerek, az alkalmazott eszközök igazodjanak a tanulók egyéni képességeihez.
- c) Célunk, hogy - különösen az alsó tagozaton - a tanulók által nyújtott teljesítmények értékelésében az egyén önmagához viszonyított fejlődését, szorgalmát és erőfeszítését is figyelembe vegyük.
- d) Törekedni kell arra, hogy tanulóinkat napi otthoni 1-1,5 órás terheléssel, tanulással és felkészüléssel teljesíthető követelmények és feladatok elé állítsuk.
- e) „A világ érdekes” (Karácsony Sándor), ezért törekedni kell arra, hogy nevelés-oktatás folyamatában a kisgyermekben meglévő, spontán kíváncsiságot erősítve jól motiváló, érdekes, sokszínű, játékra, mozgásra és tanulói tevékenységre építő módszereket alkalmazzunk.
- f) Cél, hogy a művészetekkel kapcsolatos tantárgyak (irodalom, rajz, ének - zene, tánc és dráma, mozgóképkultúra és médiaismeretek), valamint a többi készségtantárgy (testnevelés és sport, életvitel és gyakorlati ismeretek, és iskolánk esetében a kézművesség) élményt, örömet és sikert adó tevékenységek legyenek.

1.2.Feladatok:

- a) A differenciált fejlesztéshez szükséges tárgyi feltételek megteremtése (bútorzat, képességfejlesztő eszközök, szemléltető eszközök, stb) fejlesztése.
- b) Az egyéni képességek fejlesztéshez szükséges módszerek elterjesztése és alkalmazása, csoportbontások, fakultációk, szakkörök, és egyéb tanórán kívüli fejlesztő lehetőségek megteremtése, továbbfejlesztése.
- c) A magatartási, beilleszkedési zavarokkal, a beszéd és érzékszervi fogyatékkal küzdő tanulók fejlesztéséhez szükséges speciálisan képzett szakemberek alkalmazása. (logopédus, pszichológus, pedagógiai asszisztens)
- d) A mindennapos kezdeményezett és tervszerűen irányított játék és mozgás feltételeinek biztosítása, különös tekintettel a szabad levegőn végezhető tevékenységekre.

2. Szocializáció, emberi kapcsolatok értékei

- demokrácia
- kommunikáció
- nyitottság
- példamutatás
- empátia, tolerancia
- egymás elfogadása
- önismeret, önértékelés
- együttműködés, segítőkészség
- barátság
- udvariasság
- hit és erkölcs
- hon- és népismeret

2.1.Célok:

- a) Célunk olyan körülmények megteremtése, amelyekben tanulóink a gyakorlatban ismerhetik meg az iskolai és a társadalomban működő közéleti fórumokat és testületeket, a demokratikus működés mechanizmusait.
- b) Törekedni kell arra, hogy tanulóink örömmel és saját érdekeiket felismerve vegyenek részt iskolai életük alakításában, az iskola belső működési rendjének kialakításában, ismerjék és gyakorolják jogaikat, teljesítsék vállalt kötelezettségeiket.
- c) Célunk, hogy tanulóink képessé váljanak gondolataik egyértelmű, világos megfogalmazására szóban és írásban, tudjanak demokratikus keretek között vitatkozni, érvelni.
- d) Fontos, hogy tanulóink tudják egyéni érdekeiket megjeleníteni és szükség szerint alárendelni azokat a közösségi érdekeknek, fogadják el és hallgassák meg a sajátjuktól eltérő véleményeket is.

- e) Célunk, hogy tanítványaink tudják önmagukat és társaikat reálisan értékelni, tudják elfogadni az őket érő bírálatokat. A felmerülő új tények birtokában legyenek képesek véleményük, viselkedésük önkritikus megváltoztatására.
- f) Tanulóink váljanak képessé egymás problémáinak megértésére, érezzék át mások gondjait, segítsék egymást az akadályok leküzdésében.
- g) El kell érni, hogy a gyermekek érezzék felelősséget a meghozott döntéseikért és vállalják tetteik morális és anyagi következményeit.
- h) Célunk, hogy a gyermekek ismerjék meg a kulturált viselkedés szabályait és alkalmazzák a nemek viszonylatában is.

2.2.Feladatok:

- a) Közösségi és közéleti feladatok adása, felelősi rendszer működtetése és ellenőrzése az osztályközösségben, a DÖK-ban,
- b) A gyermeki jogok és kötelességek megismertetése, gyakoroltatása, betartatása.
- c) Viselkedésformák, udvariassági formák gyakoroltatása szituációs, dramatikus játékokban.
- d) Önismereti, önfejlesztő tréningek szervezése.
- e) Változatos tanórán kívüli programok szervezése. A tanulók aktív részvételének biztosítása a programok tervezésében, szervezésében, lebonyolításában értékelésében.
- f) A tanulók bekapcsolása az önértékelési és értékelési folyamatokba.
- g) Segítségnyújtás a siker-kudarc megéléséhez, feldolgozásához.
- h) Csoportos és páros feladatok adása az együttműködési készségek fejlesztésére.
- i) A kooperatív tanulási technikák minél szélesebb körű alkalmazása tanórákon és tanórákon kívül is.

3. Erkölcsi értékek:

- megbízhatóság
- következetesség
- becsületesség
- őszinteség
- tisztelet
- határozottság
- identitás
- nemzeti öntudat
- hazafiasság
- családszeretet
- felelősségvállalás
- környezettudatosság

3.1. Célok:

- a) Célunk, hogy tanítványaink ismerjék meg az alapvető emberi és erkölcsi értékeket, ismerjék saját személyiségük értékeit, ismerjék előnyös és előnytelen tulajdonságaikat.
- b) Tanítványaink törekedjenek saját negatív és pozitív tulajdonságaik megismerésére. Törekedjenek önmaguk és társaik előnyös tulajdonságainak erősítésére, a negatív tulajdonságok gyöngítésére.
- c) El kell érni, hogy tanulóink vegyenek részt saját és a közösség értékrendjének formálásában, képesek legyenek saját értékrendjüknek megfelelő közösségeket felismerni és megtalálni, fogadják el választott közösségük értékrendjét.
- d) Váljanak képessé tanulóink arra, hogy megítéljék az értékes és értéktelen tulajdonságokat. Ismerjék fel, hogy a közösségben betöltött helyük és szerepük tulajdonságaik és belső értékeik függvénye.
- e) Célunk, hogy minden tanulónk megismerje, becsülje és tisztelje nemzeti hagyományainkat, szimbólumainkat, értékeinket.

3.2. Feladatok:

- a) Az értékek bemutatása és bevitele a csoportba, beépítése a személyiségbe. (Irodalmi példák konkrét esetek elemzésével, példaadással.)
- b) Az osztályfőnöki munka jelentőségének, rangjának emelése. A hatékony színvonalas nevelőmunka elismerése.
- c) Lehetőség biztosítása az erkölcsi értékek felismeréséhez, szituációkban történő begyakorlásához, megjelenítéséhez.
- d) Az iskola, a lakóhely, hagyományainak megismerése, ápolása.
- e) Nemzeti ünnepek, a gyermekek életkorának megfelelő szintű, az érzelmekre pozitívan ható megünneplése.
- f) A magyar népi hagyományok és kultúra értékeinek megjelenítése és átörökítése különös tekintettel a kézművességre.
- g) Más népekkel szembeni tolerancia kialakítása, az európai integrációs folyamat jelentőségének és ebben hazánk szerepének megismertetése.

4. A Karácsony Sándor Általános Iskola egészségnevelési programja

4.1. Törvényi háttér

2011. CXC. Nemzeti köznevelésről szóló törvény
110/2012. (VI.4.) Kormányrendelet a Nemzeti Alaptanterv

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet: 128. 129. 130.§.

A nevelőtestület a 2011. évi CXC köznevelésről szóló törvény alapján az alábbiakban határozza meg a Karácsony Sándor Általános Iskola **egészségnevelési programját**:

4.2. Egészségfejlesztési program:

Az iskola egészségnevelési terve érinti:

- Pedagógiai programot
- Helyi tantervet
- Szervezeti és Működési Szabályzatot

Fogalmak:

Egészség:

A WHO az 1948-as alkotmányában kimondja: az egészség nem a betegség hiánya, hanem a testi, lelki, szociális jól-lét állapota. Nem passzív állapot, hanem folyamat.

Egészségfejlesztés:

Az egészségfejlesztés az összes nem terápiás egészségjavító módszer gyűjtőfogalma, tehát magába foglalja a korszerű egészségnevelés, az elsődleges prevenció, a mentálhigiéné, az egészségfejlesztő szervezetfejlesztés, az önségítés feladatait, módszereit. A WHO meghatározása szerint az egészségfejlesztés az a folyamat, amely képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék, javítsák.

Egészségnevelés:

A WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. A korszerű egészségnevelés egészség- és cselekvésorientált tevékenység.

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttműködő fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és - megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

A prevenció:

Az elsődleges megelőzés a betegség első megjelenésének megakadályozására az egészség megőrzésére irányul. Az egészségfejlesztés, és annak egyik megvalósulási

formája a korszerű egészségnevelés az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik például az egészséges táplálkozás, az aktív szabadidő eltöltés, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és élelmiszer biztonság megvalósítása. Az iskolának e fenti primer prevencióban van jelentős szerepe.

4.3.Egészségnevelés szinterei:

Tanórán:

- önálló tantárgyként,
- más tantárgyba beépítve,
- osztályfőnöki óra keretén belül.

Tanórán kívül:

- szakköri foglalkozás
- napköziben
- egészségnap – egészség hét

Osztályfőnöki óra keretén belül

Team-munka

Az iskola igazgató, tanár, iskolaorvos, védőnő, iskolapszichológus, diákönkormányzat-vezető, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, szabadidő-szervező, szülői munkaközösség képviselője bevonásával.

Ajánlott témakörök:

1. A biztonság megőrzése (stressz tűrés, stressz kezelés, baleset megelőzés)
2. Egészséges táplálkozás
3. Veszélyes anyagok (dohányzás, alkohol, drog)
4. Kábítószeres és fogyasztásuk veszélyei
5. Növekedés, változás és az emberi szexualitás
6. Családi élet és társas kapcsolatok
7. Fizikai aktivitás és személyes higiéné
8. Egészséges, biztonságos környezet
9. A mozgás fontossága, hatása az egészségre
10. Köteles vagyok elsősegélyt nyújtani? Hogyan kell tennem?

A fent felsorolt témaköröket az osztályfőnöki órák és a többi tantárgy anyagába kell beépíteni és azt tartalmi elemekkel megtölteni.

Ezek alapján:

Az egészségfejlesztés **célja**, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszeresen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő **feladatok**:

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi higiéné területére terjednek ki.

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az iskola-egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

4.4.A mindennapos testnevelés feltételei:

A Nemzeti köznevelési törvény 27. § (11) bekezdés szerinti mindennapos testnevelést az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik, kilencedik évfolyamán 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben kell megszervezni. Ezekben az évfolyamokon alkalmazott helyi tantervbe legalább heti öt testnevelés órát kell beépíteni. A többlet testnevelési órákkal a Kt. 52. § (3) bekezdésében meghatározott tanulói kötelező tanórai foglalkozások száma megnövelhető. A többi évfolyamon a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerinti mindennapos testmozgást kell kifutó rendszerben megszervezni

Iskolánk az alábbi szervezett foglalkozásokon biztosítja a mindennapos testedzés, testmozgás feltételeit:

1. Rendszeres foglalkozások:

- a) testnevelés órák,
- b) sportkörüli foglalkozások.
- c) Játékos tanórán kívüli délutáni sportfoglalkozás

2. Alkalmi sportrendezvények:

- a) iskolai házi, kerületi és egyéb sportversenyek.
- b) Sportnapok, kerületi, budapesti és országos sportnapokon való részvétel,
- c) kirándulások, túrák, sporttáborok.

3. Testnevelés órák:

- Hetente 5 alkalommal (normál tantervű osztályok) 2012.szeptember 1- től felmenő rendszerben
- 2012. szeptember 1- től a 2-4. évfolyamon heti 3 óra testnevelés óra + heti 1 óra az évfolyam számára szervezett keretek között, órarend szerint
- Hetente 5 alkalommal (emelt szintű osztályok)

Játékos tanórán kívüli sportfoglalkozások.

Az iskola munkarendjében minden nap munkanapon 13,45-14.30 óráig játékos sportolási lehetőség. A foglalkozásokon való részvétel önkéntes.

4.5.A játékos testmozgás feltételei 1-4. évfolyamon

A 1-4. évfolyamon a gyerekek szabad idejét és a tanórákat a tanítóknak úgy kell tervezni, hogy a tanulók tudatosan tervezett, szervezett lehetőséget kaphassanak a játékos testmozgásra.

A napi 45 perces játékos testmozgásra rendelkezésre álló időkeretek:

- Óraközi szünetek, nagy szünet 20 perc, egyéb óraközi szünetek kétszer 10 perc
- Napközis foglalkozások, levegőztetésre, játékra, napi 40 perc
- Testnevelés órák anyagába építve, hetente háromszor 10-15 perc

A játékos testmozgás formái:

- Körjátékok, népi játékok
- Sorversenyek
- Labdajátékok (labdarúgás, kidobó, tollaslabda, stb.)
- Kiscsoportos és páros játékok
- Spontán kezdeményezett játékok

4.6.A tanulók fizikai állapotának mérése:

A tanulók fizikai állapotának felmérését tanévenként, valamennyi évfolyamra kiterjedően, a tankerületi testnevelő tanári munkaközösség által kiválasztott feladatok alapján végezzük, mellyel képet kapunk a tanuló állóképességéről, ruganyosságáról, has- és karizmának erősségéről.

A mérés lefolytatható egyszeri alkalommal, de megszervezhető legfeljebb két hónapig terjedő időszakokra is.

A mérést, vizsgálatot a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi.

A lefolytatott mérés eredményeit tanulónként, osztályonként és évfolyamonként rögzíteni kell, és ennek alapján kell meghatározni a szükséges intézkedéseket. (EMMI rendelet 81.§).

A mérést április 3. és május 28- a között kell elvégezni a felső tagozatos tanulók körében

4.7..Egészségnevelési program megvalósítása az intézmény nem pedagógus dolgozói által:

a) Az iskolaorvosi ill. védőnői hálózat által:

A jelenlegi iskola-egészségügyi rendelet, kötelező orvosi és védőnői szűrővizsgálatot ír elő a 2.,4.,6. és 8. évfolyam számára, mely egyeztetett munkaterv keretében, ütemezetten valósul meg.

A 6. és a 7. évfolyamnál kötelező védőoltásokra kerül sor, a tanév folyamán két-két alkalommal. Valamennyi évfolyam pediculosis szűrése megtörténik évente három alkalommal a szeptember, január és áprilisi hónapokban.

Ezen kívül tájékoztató szűrővizsgálatra kerül sor az 1. évfolyam osztályaiban, általában szeptember-október hónapban.

A vizsgálatot megelőzően a szülőknek egy kitöltendő kérdőív kiküldésére kerül sor, amely egyrészt tájékoztatás az iskola-egészségügyi ellátásról, másrészt információ kérése a gyermekük korábbi vagy jelenlegi egészségügyi problémáiról. A vizsgálat célja, az új tanulók egészségi állapotának megismerése, közülük a krónikus betegségekben szenvedők és a gondozásra szorulóknak nyilvántartásba vétele és a továbbiakban folyamatosan figyelemmel kísérése. Ekkor történik a testnevelési besorolásuk is.

A tanév folyamán, előzetesen egyeztetett időpontokban a páros évfolyamok szűrővizsgálatára kerül sor: súly-, magasság-, vérnyomásmérés, látás-, hallásszűrés, belgyógyászati és mozgásszervi vizsgálat. Ennek eredményétől függően, módosulhat a testnevelési besorolás is. Egyes évfolyamoknál a szűrővizsgálat kiegészül golyvaszűréssel és a színlátás vizsgálatával is. Ezzel egyidejűleg egyéni tanácsadás történik a táplálkozással, életmóddal, személyi higiénével, káros szenvedélyekkel kapcsolatban. A vizsgálatokon kívül lehetőség van egyéni tanácsadásra is meghatározott időpontban.

A szűrővizsgálatok eredményéről a szülők írásos tájékoztatót kapnak, melyben elváltozás esetén a tanulók háziorvoshoz vagy szakorvoshoz irányítása is megtörténik. A szakorvosi vizsgálatok leleteinek eredménye - miután a szülők beküldték azt -, a tanulók törzslapján rögzítésre kerül.

A 19/2009 EüM. rendelet előírása alapján, a tanév során 16. évüket betöltő tanulók számára záró vizsgálati dokumentum készül. Elsősegélynyújtás a tanév teljes ideje alatt, a rendelkezésre állási időben, folyamatosan történik.

A hiányzó tanulók pótvizsgálaton vesznek részt, így a tanév során valamennyi 2., 4., 6. és 8. osztályos tanuló szűrővizsgálatára megtörténik.

A tanév folyamán, általában az áprilisi hónappal kezdődően, egészségnevelő előadásokra kerül sor, mely a továbbiakban kerül részletezésre, évfolyamonkénti bontásban. A felsorolt rendszeres előadásokon túl, szükség szerint sor kerül(het) egyéb, aktuális előadásra is.

Előadások témái évfolyamonként:

I. évfolyam:*Személyi higiéné: Pediculosis capiti*

II. évfolyam: *Személyi higiéné (testünk tisztántartása, fogváltás-fogápolás)*

- *Személyi higiéné: Pediculosis capiti*

III. évfolyam:*Személyi higiéné: Pediculosis capiti*

IV. évfolyam:*Személyi higiéné: Pediculosis capiti*

V. évfolyam:*Lányoknak: A serdülőkori változások: nemi érés (menstruáció)*

- *Személyi higiéné: Pediculosis capiti*

VI. évfolyam:*Di-Te és az MMR oltásról.*

- *Egészségünk megőrzése - a dohányzás ártalmai.*

- *Fiúknak: A serdülőkori változások: nemi érés (éjszakai magömlés)*
- *Személyi higiéné: Pediculosis capiti*

VII. évfolyam:*Hepatitis B megbetegedés elleni védőoltásról*

- *Párvalasztásról; fogamzásgátlásról és a szexuális úton terjedő betegségekről*
- *Személyi higiéné: Pediculosis capiti*

VIII.évfolyam: *Előadás: Pályaválasztás – egészségügyi szempontból.*

- *Személyi higiéné: Pediculosis capiti*

b) Külső szakemberek bevonásával:

Gyermekjóléti Szolgálat ill. gyermekvédelmi felelős által:

Az intézmény közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során tevékenyen együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

Ha az intézmény a gyermeket, tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, megkeresi a gyermek- és ifjúságvédelmi szolgálatot vagy más, az ifjúságvédelem, területen működő szervezetet, hatóságot, amely javaslatot tesz további intézkedésekre.

A testi-lelki egészség értékei:

- pozitív életszemlélet
- egészséges életvitel, táplálkozás
- család
- optimizmus, stresszkezelés
- játék, mozgás
- lelkerő, akarat
- tisztaság
- étkezés
- öltözködés
- társas viselkedés, konfliktuskezelés
- betegség-megelőzés

4.8. Célok:

- a) Célunk, hogy tanulóink legyenek testileg edzettek, váljon igényükké a rendszeres mozgás, sport. Legyenek képesek tartós terhelések elviselésére.
- b) Célunk, hogy a gyermekek tanulják meg elviselni a pszichés terheléseket, ismerjék meg a relaxációs technikákat.

- c) Célunk, hogy tanítványaink ismerjék meg az egészséges életmód kritériumait, ismerjék meg és tartsák be higiénés szabályokat, ismerjék meg helyes és egészséges öltözködés, táplálkozás alapjait, a korszerű ételkészítési és tartósítási technikákat.
- d) Tanulóink törekedjenek arra, hogy környezetüket rendben és tisztán tartsák, legyenek ápoltak.
- e) Ismerjék fel tanulóink a nemek közötti fiziológiai és mentális eltéréseket. Legyenek képesek érzelmi alapon tartós párkapcsolat kialakítására. Ismerjék a megfontolt családalapítás feltételeit, tudatosan készüljenek a családi életre, ismerjék a családi munkamegosztásban reájuk váró feladatokat.
- f) Ismerjék a szenvedélybetegségek egészségkárosító hatásait, utasítsák el az alkohol a drog használatát, a dohányzást.
- g) Rendelkezzenek a feladatok megoldásához szükséges egészséges önbizalommal.
- h) Legyenek képesek egyéni értékrendjüknek megfelelő életvitelre.

4.9. Feladatok:

- a) A mindennapos mozgás és sportolás feltételeinek biztosítása, mozgás-, játék-, és versenyalkalmak teremtése.
- b) Az akarati tulajdonságok, önbizalom fejlesztése elérhető, célok kitűzésével, teljesíthető feladatok adásával, a sikeres megoldások és az eredmények pozitív elismerésével.
- c) Az egészséges életmód, táplálkozás, öltözködés, otthon kialakításához szükséges ismeretek nyújtása, és a tanultak gyakorlati alkalmazásának biztosítása.
- d) A tartós párkapcsolatok kialakításához és fenntartásához szükséges értékek megismertetés, konfliktuskezelő technikák gyakorlása szituációkban.
- e) A család és az utódnevelés jelentőségének tudatosítása, a család funkcióinak megismertetése.
- f) Az iskolai kulturált étkezés feltételeinek, a mellékhelységek európai szintű higiénijának megteremtése.
- g) A káros szenvedélyekkel kapcsolatos tudnivalók megismertetés, elrettentés a kritikus helyzetek bemutatásával.

4.10. Elsősegély nyújtási ismeretek

Alapozza meg a felelősségteljes és szabálykövető magatartás kialakulását.

Cél olyan pozitív attitűd kialakítása, amely nyitottá teszi a tanulókat környezetünk értékeire, azok tiszteletére és megvédésére ösztönöz.

Cél a testi, lelki, szociális egészség megbecsülésére, megőrzésére való nevelés, az egészséges életvezetésre való felkészítés.

További cél, hogy az ismeretek elsajátítása után bárhol, bármikor, bármilyen körülmények között tudjon a tanuló szakszerű segítséget nyújtani a rászorulóknak. Fontos a sürgősségi szemlélet kialakítása, a baleset, valamint a hirtelen bekövetkező egészségkárosodás alapszintű ellátásának elsajátítása.

Fontos, hogy a tanuló az éles helyzetben saját kompetenciái ismeretében hatékonyan tudjon és merjen segíteni embertársainak.

Iskolánkban sikeresen működik elsősegélynyújtó szakkör.

Más tantárgyba beépítve:

Egészségnevelés-tartalmú tantárgyakban: biológia, testnevelés, háztartástan-életvitel, természetismeret.

Tanórai keretek között:

Az iskola helyi tantervébe – a 6.osztályos természetismeret tantárgyhoz kapcsolódóan az elemi elsősegély nyújtási ismereteket, valamint biológia tantárgyhoz (7-8.o.) kapcsolódva be kell építeni egy tíz órás blokkban az elsősegélynyújtást bőrsérülések és mozgássérülésekre vonatkozóan. (részletezve lásd helyi 6. és 8. osztályos biológia tantervben)

- nem egészségnevelés-tartalmú tantárgy, de beépíthetők az ismeretek: informatika, történelem, kémia, fizika
- nem egészségnevelés-tartalmú tantárgy, nehezebben illeszthető be magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv, rajz, ének

5. A Karácsony Sándor Általános Iskola környezeti nevelési programja

A nevelési program jellemzői:

- Törvényességi kötelezettség: minden intézményben szükséges
- A helyi program új intézményi kapcsolatokat kezdeményez
- A pedagógusok között új együttműködésre készítet
- Az iskola tanuló-szervezetté válik
- A tisztesség és az etikus magatartás preferálása
- Az Európai iskolákhoz való kapcsolódást segítheti

A környezet értékei:

- föld, víz levegő védelme
- esztétikus, tiszta környezet
- otthonosság
- értékóvó magatartás

5.1.Célok:

- a) Célunk, hogy tanulóink ismerjék meg az élő és élettelen környezet értékeit, környezetvédelem és a környezet megóvásának területeit, a környezetvédelem jelentőségét, az emberi életfeltételekre gyakorolt hatását.

- b) Legyenek igényesek környezetük (otthon, osztály, iskola, szűkebb és tágabb környezetük) esztétikájára, tisztaságára.
- c) Védjék és óvják a természeti értékeket, aktívan és tevékenyen vegyenek részt iskolai és otthoni környezetük megóvásában.

5.2.Feladatok:

- a) A társadalmi és természeti környezet értékeinek, az univerzum működési mechanizmusának megismertetése.
- b) A korszerű ökológiai szemlélet kialakítása. Környezetvédelmi technikák elsajátíttatása, gyakoroltatása, szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek megteremtése.
- c) Környezetvédő programok tervezése, részvétel a környezetben zajló folyamatok vizsgálatában, mérési megfigyelésekben. **A védelem alatt álló természeti és épített, értékek és élőlények megismerése valamelyik korszerű tanulási-tanítási módszerrel. (projekt v. témahét)**
- d) Alkotó részvétel az osztályterem és az iskola környezetének tisztántartásban, az esztétikus otthonos környezet megteremtésében, fenntartásában és fejlesztésében.

Környezet- és természetvédelmi jogszabályok:

Magyarország Alaptörvénye

Alapvetés- P)cikk: „A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény –és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”

A *Természetvédelmi törvény* (1996. évi LIII. Törvény) kimondja, hogy a természeti értékeink védelme, a természetvédő szemlélet kialakítása elsődleges állami feladat. Kiemelt szerepet kell biztosítani a természet értékeinek megóvásában a civil szférának, az állampolgároknak, hiszen a nemzeti kincsnek minősülő természeti értékeink megőrzése az állampolgárok és önszerveződő csoportjaik aktív részvétele nélkül nem lehetséges.

Az 1997. évi XLI. *Törvény a halászatról és a horgászatról* is számos környezeti nevelési feladatot tartalmaz (tanfolyamok, vizsgák, fajsmeret, természetvédelem).

A *géntechnológiai tevékenységről* szóló 1998. XXVII. *Törvény* 30. és 31. §-a foglalkozik az oktatással, a képzéssel és a tájékoztatással. Ennek értelmében „Az állami feladatok ellátása során a Kormány gondoskodik arról, hogy a géntechnológiával módosított szervezetek felhasználóival, fogyasztóival az iskolai és az iskolán kívüli oktatás, képzés, tájékoztatás keretében ismertetésre kerüljön a géntechnológia lényege és alkalmazásai, az így módosított szervezetek használatának környezeti, egészségügyi, gazdasági, társadalmi hatásai és kockázatait”.

Az *állatok védelméről és kíméletéről* szóló 1998. évi XXVIII. *Törvény* célja, hogy elősegítse az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok

védelmének alapvető szabályait. A törvény kimondja, hogy az oktatás során állatkísérletek elvégzésére a diákokat nem lehet kötelezni.

Nemzeti Környezetvédelmi Program 96/2009. (XII. 9.) OGY határozat

a 2009-2014 közötti időszakra szóló *Nemzeti Környezetvédelmi Program* (a Kormány 2031/1998. határozata) helyzetértékelése szerint: „A környezetvédelemben felmerülő problémák jelentős része vezethető vissza arra a tényre, hogy Magyarországon még nem megfelelő szintű a környezeti tudatosság foka. A lakosság ismeretei a környezetről, a környezetvédelemtől, annak megóvásáról hiányosak, és többnyire nem megfelelő színvonalúak.”. A társadalmi részvétel és tudatosság erősítésében kiemelkedő szerepe van a közoktatási, felsőoktatási és kulturális intézményekben folyó tevékenységnek.

A Nemzeti Környezetvédelmi Program (a továbbiakban NKP) a környezetügy középtávú tervezési rendszerének átfogó kerete, melynek kidolgozásáról, céljáról, tartalmáról és megvalósításáról a környezet általános védelméről szóló 1995. évi LIII. törvény rendelkezik. A környezet minőségének javítása, a természeti erőforrások fenntartható használata, a természeti örökség megőrzése és a környezeti biztonság megerősítése kulcsfontosságú feltételeket jelent a lakosság életminőségének javításához, az egészséges környezethez való alkotmányos jog érvényesítéséhez, a társadalom és a gazdaság fejlődéséhez. Jelenleg a NKP harmadik szakasza zajlik a 2009-2014 közti időszakban.

1999-ben elkészült a *Nemzeti Biodiverzitás Stratégia*, a Globális Környezeti Alap és az UNEP (ENSZ) támogatásával. Az akcióprogram elkészítését az 1992-es Rió de Janeiróban megrendezett *Környezet és Fejlődés Konferencián* aláírt – általunk 1995-ben ratifikált biodiverzitás egyezmény – tette feladatunkká. E szerint minden államnak joga és kötelezettsége megőrizni saját természeti értékeit, gazdaságát, és az abból szerzett tudást. Ez csak társadalmi összefogással valósítható meg.

2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

Az Országgyűlés a környezet és az emberi egészség védelme, a környezetterhelés mérséklése, a természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás, az erőforrás-felhasználás hatásainak csökkentése, hatékonyságának javítása, továbbá a hulladékképződés, illetve a képződő hulladék káros hatásainak megelőzése, mennyiségének és veszélyességének csökkentése, továbbá a használt termékek újrahasználata, a fogyasztási láncban szereplő anyagok termelési-fogyasztási körforgásban tartása, valamint a hulladék minél nagyobb arányú anyagában történő hasznosítása, és a nem hasznosuló, vissza nem forgatható hulladék környezetkímélő ártalmatlanítása érdekében alkotta meg e törvényt:

5.3. Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Általános célok, értékek a környezeti nevelésben

- Az egyetemes természetnek (a Világegyetem egészének), mint létező értéknek tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak környezetével, kultúrájával együtt
- a Föld egészséges folyamatainak visszaállítására, harmóniára törekvés

- a bioszféra és a biológiai sokféleség megőrzése

Hosszú távú pedagógiai célok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus szemléletmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia kialakítása
- általános érvényű erkölcsi értékek kialakítása
- igény szerinti hitéletre nevelés
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat, illetve csökkenteni azok súlyosságát.
- helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség
- globális összefüggések megértése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- az orvostudomány eredményeiből levonható helyes magatartásra, tevékenységre történő aktivizálás
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése

5.4. Konkrét célok és feladatok

- természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése
- helyi értékek és problémák feltérképezése
- helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, hulladék, iskolai büfé zöldítése, energiatakarékosság, helyi védettség stb.)
- lakóhely megismerése (értékek, gondok – a megoldás módjai)
- hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken
- azonosságtudat fejlesztése a fenti szinteken
- a szülővel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése
- legalapvetőbb egészségvédelmi ismeretek megismertetése
- az egészségre káros szokások biológiai- élettani- pszichés összetevőinek megismertetése
- mindennapos testnevelés, testmozgás:

testnevelés órák, napközis szabadidő, óraközi szünetek, uszodai programok, korcsolyázás, , mint lehetőség

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők:	Célok:	Tevékenység, feladat: (a még megvalósítandók, ill. a folyamatos tevékenységek kiemelése)
Nagy forgalom	Közlekedési biztonság növelése A kerékpáros és gyalogos közlekedés segítése	- „fekvőrendőrök”, zebrák megléte - közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása - biztonsági felszerelések ösztönzése
Zaj	Csökkentés	- növényzettel betelepített zajfogó rendszer létesítése - fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	- zöldesítés az iskola környékén, az iskolakertben és a növények gondozása, pótlása - gyomtalanítás
Szemét és kutyapiszok	Tiszta, egészséges környezet	- szeméttárolók sűrítése - szelektív hulladékgyűjtés, (papír, szárazelem) - felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzési veszélyekről - utak sózása helyett ásványi örlemény használata
Kevés játszótér	A gyerekek mozgás igényének kielégítése	- az iskolai játszótér felszerelésének karbantartása, homok cseréje
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	- festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, a mellék-helyiségekben szappan, WC papír - gyakori szellőztetés (beltéri szennyezőanyagok: szén-dioxid) - lábtörlők alkalmazása
Energia-felhasználás	Takarékos fűtés	- nyílászárók javítása
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás	- víztakarékos öblítés, csapok karbantartása

	csökkentése	
Csatorna	A csatorna karbantartása	- ecetsav, mosó- szóda, borax, szódabikarbóna és egyéb környezetbarát takarítószer alkalmazása
Udvar	Biztonságos aljzat	- füvesítés, karbantartás
Iskolabüfé	Egészséges ételek, italok	- gyümölcslevek-és teák, friss és szárított gyümölcsök, joghurtok, sajtok, gabonapelyhes édességek
Az iskola eszközellátottsága	A tanítás-nevelés élmény-központúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	- a tanterekben írásvetítő, TV, video-és számítógép, 4 db interaktív tábla - esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltető-anyagok - digitális fényképezőgép, gáztűzhelyek, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok, könyvtár, médiatár

5.5. Tanulásszervezési és tartalmi keretek

a.) tanórai keretek

- tantárgyakba beépítve
- erdei iskola
- kirándulás (színházlátogatás, múzeum, kiállítás)
- sportnap
- egészségtan biológia tantárgyba építve
- osztályfőnöki órákon környezet-és egészségvédelmi témák
- testnevelés

b.). Tanórán kívüli lehetőségek

A tanulók környezeti ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy már az általános iskolában lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációkért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

Célkitűzések

A választott programok és az alkalmazott módszerek

- fejlesszék a tanuló szociális képességeit
- adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés)
- rendszerezzék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket
- szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket, tanítsanak rendszerszemléletre
- alakítsanak ki kritikus gondolkodást
- fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (pl.: problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás)

- ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására
- alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat
- neveljenek a hagyományok tiszteletére
- mutassanak követendő mintákat
- ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egyéni életében a környezeti problémák megoldása, megelőzése érdekében); tárják fel a tanulók számára a globális kérdések alapvető gazdasági, társadalmi hátterét, tegyék világossá a tanulók számára, hogy az ember a természet része, és csak akkor van esélye a boldogulásra, ha kész együttműködni környezetével, és nem uralkodni akar felette

***Szakkörök** – Elsősegélynyújtó- Hagyományosan jól működő szakkörök egyike, melyen tanulóink kiemelkedő tudásra tesznek szert a tantórai kereteken túl.*

***Tanulói pályázatok** –* Adjunk ki egy-egy környezetvédelmi problémát, témakört önálló kutatásra, feldolgozásra. A tanulók motiválása történhet kiírásával, a legjobb munkák díjazásával. A születendő munka formája sokféle lehet: szakmai dolgozat, rajz, fotó, film, interjú, irodalmi alkotás.

***Iskolai átfogó környezetvédelmi programok, projektek** –* Megszervezhetjük annak kiderítését, hogy mennyire „zöld” az iskolánk. Ennek keretein belül a tanulók felmérést végezhetnek az iskolai víz-, fűtés-, világításrendszerről, az ezzel kapcsolatos költségekről, elkészíthetik a csepegő csapok térképét, kutathatják a hulladék kezelési módjait, az irodaszerek beszerzési módját és egészségkárosító hatásait, felhasznált mennyiségét, a büfé és a menza zöldítési tervét. Az effajta program nagyon hatékony lehet, hiszen egyszerre mozgósít tanárt, diákot, technikai dolgozót és vezetőséget egyaránt.

***Akciók** –* Egy-egy helyi környezeti probléma megoldására vagy jeles napokon szervezzünk olyan akciókat, amelyek felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. A megmozdulást szervezhetjük magunk is, de csatlakozhatunk helyi vagy országos környezetvédő szervezetek akcióihoz (pl.: Takarítási világnap, Autómentes nap).

***Média** –* Fontos, hogy az iskola környezetvédelmi tevékenysége ismert és elismert legyen a helyi, illetve tágabb közösségben. Ezért tartunk szoros kapcsolatot a helyi médiával és gondoskodjunk az érdemi események, feltárt problémák, eredmények megismertetéséről.

***Kirándulás** –* Szervezzünk egy- vagy többnapos tanulmányutat egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából. Ellátogathatunk kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe, múzeumokba.

Zöldesítés: A környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolva vagy önálló programként, a szülők illetve az iskola-közeli (lakótelep) lakosság megnyerésével cserjék, fák ültetésével szépíthetjük környezetünket és a zajtól, portól védhetjük szervezetünket.

Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés – Ha van lehetőség bevonni a helyi hatóságokat, szervezzük meg az egész iskolára kiterjedő szelektív hulladékgyűjtést és elkülönített elszállítást legalább a papírhulladék, szárazelem vonatkozásában. Ezen tevékenység hatásfoka nagy, hiszen jelentős mértékben kihathat a tanulók tágabb környezetére is.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek – Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

Városismereti program – a Diákönkormányzattal való együttműködés keretében szervezzünk olyan programokat, amelynek során megismerhetik a gyerekek a szűkebb és tágabb környezet jellemző épületeit, tereit és egyéb objektumait. Az ismereteket vetélkedők illetve kiállítások formájában lehet még jobban rögzíttetni a tanulókkal.

Levegőtisztaság-mérő program (Savas eső mérés, zuzmótérképezés)

Tanulói csoportok végezzék a megfigyeléseket, illetve azok regisztrálását. Az eredmények összesítése, ábrázolása különböző matematikai módszerekkel történhet. A kikövetkeztetett kiváltó okok és környezet-egészségügyi hatások hozzáírásával komoly pályázati vagy kiállítási anyag lehet az eredmény.

Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel – Találkozzanak a tanulók a helyi és országos környezet- és természetvédő civil szervezetekkel, ifjúsági tagozatként aktívan be is kapcsolódhatnak ezen mozgalmakba. Szervezzük a közeli bevásárlóközpont vezetőjének engedélyével próbavásárlást, hogy a tanulók ismerkedjenek a reklámok fogásaival, a fogyasztói szokásokkal. Valamelyik nemzeti park, vagy társadalmi szervezet segítségével szervezzük a gyerekeknek természetvédelmi akadályversenyt. A felügyelőségek, vagy környezetvédelmi cégek bevonásával műszeres vizsgálatokat is végezhetünk (pl. zajszint, talaj-, levegőtisztaság).

Művészeti csoportok, ünnepségek – Használjuk ki a művészetek iránti érdeklődést. Néhány problémára próbáljuk ráirányítani a figyelmet a művészet eszközeivel. Szervezzük irodalmi műsort (pl. Föld napja, Víz világnapja). Természetes anyagok felhasználásával készítsük el egy környezetbarát lakóház, porta modelljét. Éljük a drámapedagógia korszerű módszereivel is.

Kézműves foglalkozás – a természet adta anyagok (termések, levelek, tollak, csigaházak..) illetve az újrahasznosítható hulladék-anyagok felfelhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készíthetünk, amelyekből kiállítás vagy vásár is szervezhető (pl.: Karácsonyi vásár)

Diák Önkormányzati nap – Az iskolai programnak mindig lehet környezet-egészségügyi része is.

Napközis szabadidős foglalkozások: séta a környéken, termések gyűjtése

Látogatások: állatkertben, múzeumban, botanikus kertben, arborétumban, tanyán, nemzeti parkban, szeméttelen, hulladékégetőnél, szennyvíztisztító telepen, papírgyárban. Ennek során előre megadott szempontsor vagy feladatlap segítségével buzdítsuk a gyerekeket az önálló felfedezésre, az ismeretek önálló feldolgozására.

Előadások – a nagyon jól sikerült környezet-egészségvédelmi tanulói kiselőadásokból illetve a kiírt pályázatok szóbeli védéséből rendezhetünk egy iskolai szintű programot is. A tanulók, tanárok, szülők környezet-egészségügyi nevelésének egyik hasznos módszere amellet, hogy fejleszti a tanulók helyes önértékelését és pozitív megerősítését. Hívhatunk meg ebben a témában jártas szülőket vagy szakembereket, sőt volt tanítványokat is!

Szülői értekezletek: utalás a környezet-egészségvédelem néhány fontos elemére.

Szülői fórum: Témák. Egészséges táplálkozás, drog prevenció, lelki egészség, háztartási környezetvédelem.

Szempontok a módszerek kiválasztásakor

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- az iskola keretein túl is legyenek hatással
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófapedagógiát
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- az érzelmeken át hassanak
- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- legyen bennük sok játékos elem

5.6. Módszerek

(A környezeti nevelésben jól alkalmazható módszerek alábbi listája egy műhely közös munkájának eredménye.)

- Játékok
- Modellezés
- Riport módszer
- Terepgyakorlati módszerek

- Aktív, kreatív munka
- Közösségépítés
- Művészeti kifejezés

5.7. Taneszközök

Környezetvédelmi vizsgálódásokhoz:

Víz-és talajvizsgáló készlet, savas eső felfogó tartály, mérőhenger, Petri-csészék, kémcsövek, szűrők, határozók, mikroszkópok, tárgylemezek, fedőlemezek, indikátorok (alumínium, ammónia, kémhatás, nitrát, olaj, ólom, vízkeménység), glicerin, cellux.

Applikációs képek:

Veszélyes, mérgező, gyúlékony anyagok, radioaktív anyagok, oxidálószer.

Oktatástechnikai eszközök:

televíziók, dvd lejátszók, cd lejátszók, interaktív táblák

5.8. Az iskolai környezet

A példamutató iskolai környezet tényezői

- termek, folyosók, mellékhelyiségek, udvar tisztasága és esztétikus kialakítása
- növények, élősarok
- anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskolaműködtetés
- egészséges élelmiszereket árusító iskolai büfé
- gyalogos és kerékpáros közlekedés ösztönzése
- szelektív hulladékgyűjtés
- pedagógusok és technikai dolgozók példamutatása

5.9. Kommunikáció

Iskolán belül:

Munkaértekezletek, faliújság, felelősök rendszere (DÖK), egyéni beszélgetések, iskolarádió

Iskolán kívül:

Tájékoztató füzet, szülői faliújság, szülői értekezletek, SzMK-megbeszélések, szórólapok a lakóknak, lakógyűlések, kábel-tv, helyi újság, önkormányzati nyílt ülések, elektronikus levelek, faxok, levelek

V. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Az iskolában zajló minden pedagógiai tevékenység és folyamat célja a gyermek személyiségének sokoldalú, harmonikus formálása.

E pedagógiai program cél - és feladatrendszerében felsorolta a személyiségformálással kapcsolatos legfontosabb feladatainkat. A feladatok megvalósításának legfontosabb - egymástól elválaszthatatlan, egymással összefonódó eszköze a nevelés és az oktatás.

A Karácsony Sándor Általános Iskola egy általánosan képző gyermekközpontú, az ismeretközvetítést személyiség- és képességfejlesztés szolgálatába állító, a gyermekek aktív tevékenységére építő nevelőiskola, vallja pedagógiai programunk önmeghatározása.

Az adott tanulónál a személyiségformálással kapcsolatos feladatok megfogalmazásához, az alkalmazott pedagógiai eljárások, folyamatok megtervezéséhez szükséges

- a gyermek személyiségjegyeinek (vérmérséklet, képességek, jellem, érdeklődés, stb.);
- a gyermek családi hátterének;
- az osztályközösségben elfoglalt helyének, szerepének szakszerű megismerése.

1. A nevelés elvei, tartalma és feladatai:

Az általános iskola elsődleges feladata a gyermekek nevelése, személyiségének formálása. Az ismeretszerzést és oktatást ennek szolgálatában áll.

Iskolánk névadójának Karácsony Sándornak a nevelésről vallott néhány gondolatát érdemes ma is megfontolni.

" A nevelés két ember közös funkciója: a nevelőé és a növendéké. A nevelő növeli a növendéket és a növendék nő. Nevelés akkor történik, ha a növendék a nevelő funkciója következtében nő, akinél a nevelés nem életpálya, vagy foglalkozás, hanem maga az élet: a létezés egyetlen formája. Nevelés akkor következik be, ha a nevelő viszonyul a növendékhez, nem a maga nótáját fújja, hanem közös dolgaikról beszélnek. A pedagógiai nem más és nem több, mint tudomásul venni azt a tény, hogy közösségi életünkben gyermekek is vannak. A gyermekekkel életközösséget kell vállalni. Ez a szeretet jegyében történik. A katedráról csak tanítani lehet. Erről le kell szállni, mert innen csak a tömeget látni. A nevelés fő célja az egyén, sőt több, a személyiség. A társas lélek akarati funkciója: a nevelés. Az iskola a nevelésnek a klasszikus helye és ideje."

"Az iskolában a tudós tanárok mindenáron és mindenképp felett tanítani akarnak, mert nem akarják tudomásul venni, hogy az általános iskola feladata egyes-egyedül a nevelőmunka. Az adathalmaz, a tudásanyag ennek az elsősorban nevelőmunkának éppen olyan mellékterméke csupán, mint gázgyártásnak a kátrány."

Mindez lényegében alapja annak, amit ma is vallunk, amikor a nevelés lényegét a tervszerű tevékenységek megszervezésében látjuk. A pedagógus tehát nemcsak tanít, hanem termelő munkát szervez, megismerési folyamatokat szervez, eligazít az értékrendszerben, alkotásban és befogadásban egyaránt, s mindezekkel megalapozza a növendék művelődési szokásait.

Karácsony Sándor gondolataiból néhány ma is érvényes következtetés adódik:

- Nevelni csak közösségben lehet. A nevelés kulcsa a másik ember. A nevelőnek nem elsősorban az a dolga, hogy magyarázza az életet, hanem hogy nevelő és növendék munkaközösségben éljen egymással.
- A nevelés formája, módszere társas tevékenység melyre nemcsak a tanórán, hanem az iskolai élet minden területén alkalmat kell teremteni.
- A nevelésben kulcsfontosságú a nevelő és növendék között kialakult "társas-lelki" viszony.

Az alábbiakban az iskolánkban folyó nevelőmunka fő feladatait és súlypontjait rögzítjük.

a) Közösségi nevelés:

- A másság elfogadása, értékelése
- Empátia, tolerancia, kompromisszumkészség.
- Egymás megbecsülése, segítése, kooperációkészség.
- A személyes kapcsolatok jelentősége, egymás "szeretete".

b) Az egészséges életmódra nevelés:

- Értékkorientált életvitel
- Családi életre nevelés
- Szenvedélybetegségek megelőzése (játékszenvedély, dohányzás, alkohol, drog)

c) Környezeti nevelés:

- Az emberi létezés, a föld, víz, levegő, természet védelme.
- A közvetlen környezet, lakóhely, iskola, osztályterem védelme, rendje, tisztasága, esztétikája.
- Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

d) Hazaszeretetre nevelés:

Történelmi és kulturális értékeinek ismerete és megbecsülése, a nemzethez tartozás és az identitástudat kialakítása. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

e) Az erkölcsi értékekre nevelés:

- Jóság, igazság, szeretet.
- Őszinteség, becsületesség.
- Felelősség

A nevelés módszerei

A nevelés leghatékonyabb módszere a tevékenység és cselekedtetés. Legfontosabb iskolai színtere az osztályközösség, ezért kiemelt jelentőséggel bír az osztályfőnök személyisége, kinek feladata az osztályközösség életének szervezése és irányítása, ezen belül:

- Konkrét tevékenységek tervezése.
- A közvetített ismeretanyag adta nevelési lehetőségek kihasználása.
- Élethelyzetek és szituációk teremtése és kihasználása.
- Tréning, projekt, drámapedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskola rendezvényeihez való cselekvő kapcsolódás.

A pedagógus, mint példa:

A gyermek személyiségének formálódásában meghatározó szerepe van a minta - és példakövetésnek. Amikor a kisgyermek szerepet játszik, akkor játékaiban felnőtt viselkedésmintákat követ. A serdülő ifjú csoportmintákat követ mikor gondolati tartalmakkal vagy a nélkül öltözködésében, hajviseletében, stílusában, stb. nyilvánul meg. Az erkölcsi, akarati értékeket sok esetben nem tudatos és a gyermeket az iskolai életén kívül is ért spontán hatások "örökítik" át. Ebben a bonyolult hatásrendszerben a pedagógus nemcsak szóban hanem saját emberi példáján - személyiségén - keresztül is segít eligazodni.

Nagy jelentősége van a gyermekek körében minden nevelői szónak, mondatnak, metakommunikációnak, cselekvésnek.

2. Az oktatás elvei, tartalma és feladatai:

Korunkban az embereknek már egy másfajta, a körülményekhez, társadalmi és munkahelyi igényekhez rugalmasan alakítható és továbbépíthető, korszerű tudásra, a kulcskompetenciák kialakítására van szükség.

Kulcskompetenciák: 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szerint:

2.1. Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és szabadidős tevékenységekben.

2.2. Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető:

fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint

például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

2.3. Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

2.4. Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez.

A technikai kompetencia ennek a tudásnak az alkotó alkalmazása az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

2.5. Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítása, bemutatása és cseréje; kommunikáció és hálózati együttműködés interneten keresztül.

2.6. A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a

tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

2.7. Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

2.8. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

2.9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Az oktatott tananyag tartalmát, fogalmi szintjét a tanulók életkori sajátosságaihoz, módszereit a tanulók képességeihez kell igazítani.

Az oktatás módszerei építsenek a tanulók aktív részvételére, tevékenységére.

Az oktatási folyamatban ezért ezeknek a szempontoknak és az ezt segítő módszereknek kell középpontba kerülnie.

Ezek az alábbiak.

- A probléma- és feladatmegoldás középpontba állítása.
- A probléma megoldásához szükséges ismeretek és információk elérésének és összegyűjtésének tanítása.
- Szelektálási képesség fejlesztése a probléma megoldásához szükséges lényeges és lényegtelen információk között.
- Az ismeretek önálló alkalmazásához szükséges képességek fejlesztése.

- Önálló tanulási képesség fejlesztése, a "tanulás tanítása".
- A tanulói tevékenységen alapuló ismeretszerzés középpontba állítása.
- Differenciált, kooperációs és projekt technikák alkalmazása.
- A készségtantárgyak tevékenykedtetési lehetőségeinek, (mással nem pótolható) képességfejlesztő és személyiségformáló hatásának kihasználása.

3.A helyi tanterv feladata meghatározni:

- A megtanítandó minimális tananyag mennyiségét (minimum követelmény) a tantárgyi kompetenciák meghatározása, az alkalmazott tanulásszervezési eljárások ismertetését
- A minimális tananyag mennyiségét és alkalmazásának szintjét, a továbbhaladás feltételeit
- A feladat - és problémamegoldásokban használandó, de meg nem tanulandó tananyagok körét.
- Az ismeretek alkalmazásának szintjét (elérendő képességek, kompetenciák szintje)
Az osztálykeretekben folyó közösségi oktatás-nevelés differenciált tanulásszervezéssel sem képes a kiemelkedően tehetséges, vagy kirívó tanulási problémákkal küzdő tanulók optimális fejlesztéséhez szükséges segítséget megadni. Erre szolgálnak a különböző tanórán kívüli kiscsoportos (3-5 fő) foglalkozások.

4.A csoportbontás megvalósításának szempontjai:

Az iskolában folyó pedagógiai munka szervezésének egyik formája, amelynek alapján, különböző szempontokból, illetve célból az eredetileg nagyobb osztályközösségbe sorolt tanulókból kisebb létszámú közösségeket alakítunk ki.

A tantárgyfelosztás tartalmazza az adott tanév csoportbontásait, amit előzőleg a munkaközösségekkel egyeztet az iskola vezetése.

a) Érintett tantárgyak:
idegen nyelv, informatika, technika

- b) Megvalósítás szempontjai:
- csoportlétszám (informatika)
  - nyelv választása (angol, német)
  - szaktanterem befogadó képessége (technika és életvitel)
  - képességfejlesztés (nívó csoport 7- 8. évfolyamon)

VI. A Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek rendje a Karácsony Sándor Általános Iskolában

1. A tehetség kibontakoztatásának formái a Karácsony Sándor Általános Iskolában

- Differenciált tanulásszervezés
- Szakkörök

- csoportbontások: nyelv, technika, számítástechnika órákon
- (nívócsoporthoz) csoportbontások a 7-8. évfolyamon
- Emelt óraszámú osztályok
- AMI művészeti csoportok
- a kompetencia alapú oktatás során alkalmazott tanulásszervezési eljárások
- a tantárgytömbösítés formái

Az 1-4. évfolyamon külön nívócsoporthoz nem működnek. Az egyéni képességek szerinti haladást a tanítók a csoportok belső differenciálásával biztosítják.

A tehetséges tanulók tanulmányi versenyekre való felkészítését tanórán kívül, egyéni vagy kiscsoportos (2-3 fő) foglalkozás keretében biztosítják a tanítók.

A készségtantárgyak vagy a készségtantárgyakhoz kapcsolódó művészeti területek valamelyikén (képző - és iparművészet, színház, dráma, báb, tánc, mozgásművészet) tehetséges gyermekek részére az ÁMK Alapfokú Művészeti Iskola és az Artikuláció Alapítvány foglalkozásai állnak rendelkezésre. A sportban, idegen nyelvből tehetséges tanulók számára az emelt óraszámú osztályok és az ehhez kapcsolódó tanórán kívüli képzések állnak rendelkezésre.

Az 5-8. évfolyamon - a tanórai differenciálás mellett csoportbontásban - nívócsoporthoz működnek. A nívócsoporthoz létrehozásáról, a csoportbontás módjáról a mindenkori tanulmányi helyzet és óraszámú lehetőségek ismeretében - a munkaközösség vezetői javaslata alapján - az iskolavezetőség dönt.

A tehetséges tanulók tanórán kívüli fejlesztésének formáiról (szakkör, önképző kör, énekkar, tudományos diákkör stb.) és óraszámairól - a mindenkori tárgyi és személyi feltételek ismeretében - a munkaközösség vezetői és a diákönkormányzat javaslata alapján az iskola vezetősége dönt. A tehetséges tanulók részére 7-8. évfolyamon fakultáció működik. A működés konkrét formáit az éves munkaterv tartalmazza.

A tanórán kívüli tehetséggondozó lehetőségekre (szakkör, önképző kör, énekkar, tudományos diákkör stb.) jelentkezés önkéntes, a szülő aláírásával történik. A jelentkezés a foglalkozást tartó pedagógusnál történik. A jelentkezés elfogadása után a foglalkozásokon való részvétel a tanuló számára kötelező.

A tehetséges tanulók tanulmányi versenyekre való felkészítését tanórán kívül, egyéni vagy kiscsoportos (2-3 fő) foglalkozás keretében biztosítják a szaktanárok.

2. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő, illetve a tanulási, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység :

A tanórai differenciálás és a nívócsoporthoz létrehozása során megvalósuló szelekció részben biztosítja a felzárkóztatás lehetőségét.

A pedagógiai tapasztalatok azt mutatják, hogy a felzárkóztatás csak egyéni vagy kiscsoportos (2-3 fő) formában hozza meg a kívánt eredményt, legalább heti 1-2 órában.

2.1.. Az esélyegyenlőség érvényesülését segítő tevékenység

Az esélyegyenlőség érvényesülését szolgáló tevékenységünk **alapvető célja**, hogy biztosítsuk az intézményen belül a szegregáció mentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az intézményi szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célunk az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítása – a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók, a BTM, illetve a hátrányos helyzetű (és HHH) gyermekek – hátrányok kompenzálása és az esélyegyenlőség előmozdítása.

2.2. Prevenció

- A tanulók szűrése, felmérés, vizsgálat kezdeményezése, szakvélemények elemzése.
- Folyamatos kapcsolattartás a kerület óvodáival, a rászoruló gyermekek problémájának esetleges nyomon követése/ korai felismerése, diagnosztizálása.
- Az 1. osztályos tanulók DIFER mérése a tanév I. félévében, szükség esetén vizsgálat kezdeményezése.
- Tanév eleji felmérések alkalmával osztály szintű/tantárgyi felzárkóztató programok készítése a tanmenetekben.
- Folyamatos együttműködés a Budapest XXI. kerület Csepeli Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Szociális és Egészségügyi Ágazat Családtámogatási Irodával és a Budapest XXI. kerület Csepeli Önkormányzat Humán szolgáltatások Igazgatóságával. (Nevelési Tanácsadó, Gyermejköltségi Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Gyámügyi Iroda)
- Különleges gondozásba vétel esetén kompetens szakemberek (gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, iskolapszichológus, speciális szakember) segítségével együttműködve a fejlesztés tervezése és végzése

2.3. Felzárkóztatás

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körülményt, lelkiismeretességet kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre való nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

- A tanulási kudarcok csökkentését, a további tanulói életút sikerességét csak az egyéni haladási ütemet lehetővé tevő alternatív oktatásszervezés: a projektoktatás, a kooperatív tanítási, tanulási technikák alkalmazása biztosítja.
- Korrepetálás, kompenzáló nevelés, fejlesztés-, terápia-, egyéni bánásmód, differenciálás biztosítása.
- Az osztályfőnök, szaktanárok kiemelt, támogató, segítségnyújtó szerepe.
- A tanórai munkában megnő a differenciálás különböző módszereinek szerepe.
- A tanítók, szaktanárok tanmenetüket kiegészítve felzárkóztatási tervet készítenek.

- Valamennyi tantárgyat oktató pedagógusnak feladata a saját szakterületén az általános és speciális tanulási módszerek, technikák megismertetése a tanulókkal, valamint a szülők bevonása a helyes módszerek elsajátítása, az otthoni foglalkozás érdekében.

2.3. a) Felzárkóztatás formái az 1-4 évfolyamon:

A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd – és más fogyatékos tanulót, illetve a beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanulót megilleti a számára szükséges, a fogyatékoságnak és rendellenességnek megfelelő foglalkoztatás. A fogyatékoságot, rendellenességet a jogszabályban meghatározott munkamegosztás szerint a szakértői és rehabilitációs bizottság vagy a Nevelési Tanácsadó állapítja meg. A vizsgálatra az osztálytanító javaslata alapján a szülőkkel egyetértésben kerül sor. Az írásos szakvéleménnyel rendelkező, rászoruló tanuló fejlesztését logopédus és fejlesztő pedagógus végzi egyéni, illetve kiscsoportos formában. A későbbi tanulmányok sikeres folytatása, a későbbi életszakaszban már visszafordíthatatlan leszakadás megakadályozásának fontos – olykor mással nem pótolható eszköze az egyéni fejlesztés. A tanító feladata, hogy felismerje és kiszűrje az egyes területeken nem kellően érett – részfunkció zavarral küzdő - (beszéd, mozgás, figyelem, emlékezet, testséma, stb.) tanulókat. A célzott fejlesztéseken és felzárkóztató foglalkozásokon a tanulók szükségletüknek megfelelő gyakorisággal vesznek részt. Hosszabb hiányzás, betegség, stb. okozta elmaradás esetén is élni kell a külön felzárkóztatás eszközével. A korai időszakban (1-2. évfolyam) fokozottan kell élni a differenciálás változatos formáival. A differenciálás nem lehet kirekesztő, vagy megbélyegző. Fejlesztésben kell részesíteni azt a tanulót is akinek esetleges fogyatékoságára (részképességi zavar) csak később derül fény. Az 1-3. évfolyam ilyen jellegű feladatainak ellátására minimum 3 fő fejlesztő pedagógusra és 2-3 fő logopédusra, 2 fő pszichológusra lenne szükség.

2.3. b) Felzárkóztatás formái az 5-8. évfolyamon:

A felzárkóztatás formái:

- Egyéni, kiscsoportos foglalkozásokra biztosított órák.
- Tanórai differenciálás és csoportos munkaformák lehetőségeinek kihasználása.

2.3. c) Felzárkóztatás a napköziben:

A napközis foglalkozások alkalmával kell lehetőséget teremteni egyéni és csoportos segítségre. További lehetőségek teremthetők a levegőztetés idejében és a szabadidős sávban megfelelő koordinációval. A felzárkóztató foglalkozásokat a tanítókkal egyeztetve, a napközis vezető koordinálja.

2.3. d) Felzárkóztatás a tanulószobában:

Megfelelő számú szülői írásos igény esetén az iskola a felső tagozatos tanulók számára tanulószobát működtet. A tanulószoba idejében megfelelő koordinációval felzárkóztató foglalkozások szervezhetők.

3. Sajátos nevelési igényű és a tanulási, magatartási, beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók felzárkóztatása, integrált nevelése:

Pszichés zavarral küzdő az a gyermek, tanuló, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- a) testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzd,
 b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének és súlyos rendellenességével küzd;”

A Köznevelési törvény 47.§ határozza meg azoknak a gyermekeknek a körét, akik fejlesztő foglalkozásra jogosultak:

(7) Ha a gyermek, a tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzd (a továbbiakban együtt: beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló), illetve a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd, fejlesztő foglalkoztatásra jogosult. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás keretében valósítható meg.

(8) Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő, vagy sajátos nevelési igényű, a Nevelési Tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

3.1. A fejlesztés fogalmának (feladatának) meghatározása:

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésének megszervezése a fenntartó feladat ellátási kötelezettsége (Köznevelési tv. 47.§ szerint).

Az írásos szakvéleménnyel rendelkező, rászoruló tanuló fejlesztését gyógypedagógus, logopédus és fejlesztő pedagógus végzi egyéni, illetve kiscsoportos formában.

A célzott fejlesztéseken és felzárkóztató foglalkozásokon a tanulók szükségletüknek megfelelő gyakorisággal vesznek részt. Hosszabb hiányzás, betegség, stb. okozta elmaradás esetén is élni kell a külön felzárkóztatás eszközével. Fejlesztésben kell részesíteni azt a tanulót is, akinek esetleges fogyatékoságára (részképeségi zavar) csak később derül fény.

3.2. Fejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok:

Kiemelt célok feladatok	<ul style="list-style-type: none"> • kudarcűrő képesség növelése • a tanulási zavarok kialakulásáért felelős funkciók fejlesztése • a sajátos nevelési igényű tanulók túlterhelésének elkerülése a fejlesztő folyamatban • tankötelezettségük teljesítését szakember segítségével végezzék • önbizalom, önismeret, önértékelés fejlesztése,
-------------------------	--

	<p>reális énkép kialakítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • a tanuló fejlettségének megfelelően egyéni továbbhaladás biztosítása
A megvalósítás szinterei	<ul style="list-style-type: none"> • minden tanórán • rehabilitációs célú fejlesztő foglalkozáson, felzárkóztató foglalkozásokon • tantárgyi korrepetálásokon
Kiemelt feladatok diszlexia, diszgráfia esetén	<ul style="list-style-type: none"> • téri és időreláció kialakítása praktikus és verbális szinten • vizuomotoros koordináció gyakorlása, látás, mozgás, hallás koordinált működtetése • beszédfejlesztés, aktív szókincs bővítése, helyes ejtése • verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése • figyelem megosztása az olvasástechnika és a szöveg tartalma között • olvasástechnika tempó fejlesztése • olvasás, írás készségének folyamatos gondozása az egész iskolai pályafutása alatt • idegen nyelvoktatás speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel • segítő környezet folyamatosan álljon rendelkezésre, kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során
Kiemelt feladatok diszkalkulia esetén	<ul style="list-style-type: none"> • a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása • számfogalmak kialakítása és bővítése, a manipuláció előtérbe helyezése, képi vizuális megerősítés • az érzékelés-észlelés, a figyelem-emlékezet, a gondolkodás-beszéd összehangolt intenzív fejlesztése • segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése (számológép, naptár stb.) • az alpműveletek fogalmi kialakítása, képi vizuális megörökítése, sokoldalú gyakorlásuk a már „birtokolt” számfogalmakkal építkező számkörökben • a matematika nyelvi relációk tudatosítása, szöveges feladatok megoldása • gyógypedagógiai segítség speciális módszerekkel, egyéni sajátosságokhoz igazított megjegyzést segítő technikák megtalálása,

	<p>alkalmazása</p> <ul style="list-style-type: none"> • szerialitás erősítése
A fejlesztés alapelvei	<ul style="list-style-type: none"> • A részképesség zavar tüneteit mutató tanulók sajátos nevelési igényeinek kielégítése gyógypedagógiai tanár közreműködését igényli, egyéni terv alapján – a kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően az iskolai oktatásban érvényesíteni kell a számonkérési, értékelési, esetleg – indokolt esetben a tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság javaslata alapján – az egyes tantárgyakból, tantárgy részekből az értékelés és minősítés alól mentesítés lehetőségét. • Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat: az egészséges énkép és önbizalom kialakítása, a kudarcűrő-képesség növelése, az önállóságra nevelés.
Hiperkinetikus zavarok	<ul style="list-style-type: none"> • Már az első öt évben kialakuló tünet együttes, melyet jellemez a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanság, többszöri konfrontálódás a társakkal. • Gyakori a kognitív működések zavara, illetve a nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése. • Másodlagos szövődménye az aszociális viselkedés és csökkent önértéktudat.
Magatartási zavarok	<ul style="list-style-type: none"> • Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák. • A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja. • Jellemzi a nagyfokú harcoság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.
A fejlesztés elvei, módszerei, feladatai	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló optimális helyének megválasztása a pedagógus kommunikációs jelzéseinek megfelelő érzékelésére. • Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.

	<ul style="list-style-type: none"> • A tanuló viselkedésének (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) megismerése siker vagy kudarc esetén. Ennek alapján a tanuló alkalmazkodásának, a kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése. • Együttműködés a családdal és más szakemberekkel. • A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.
--	---

3.3. Helyzetkép:

Iskolánk tanulói között megtalálhatóak mind a három csoportba tartozó gyerekek:

- a) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,
- b) a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd,
- c) beilleszkedési, tanulási, magatartási problémákkal küzd.

Intézményi, szakmai kapcsolataink:

- Nevelési Tanácsadó: utazó szakemberei (fejlesztő pedagógus és iskolapszichológus)
- Mészáros Jenő Speciális Általános Iskola utazó szakembere (logopédus és gyógypedagógusok)

3.4. Alapelvek:

Az iskola alapdokumentumaiban megfogalmazott fejlesztési feladatok a sajátos nevelési igényű tanulókra is érvényesek. Figyelembe véve:

- a szakvéleményben leírtakat,
- életkori és egyéni sajátosságait (adekvát terhelés),
- a komplexitás elvét,
- az integrációs elvet,
- a terápiás elvet.

3.5. A fejlesztő tevékenység területei:

a) Logopédiai osztályok: (a „d” osztályokban 1-4. évfolyamon)

Kiemelt célja: Az olvasás, írás, számolás és beszéd készségeinek megalapozása a részképesség zavart kompenzáló sajátos (Meixner) módszerekkel.

Az osztályba való felvétel: érvényes szakvélemény (Tanulási Képességeket Vizsgáló, Szakértői Bizottság, illetve az Országos Beszédvizsgáló Szakértői Bizottság) alapján.

A diszlexia osztályok mellett logopédus és fejlesztő pedagógus dolgozik. A 3-8. évfolyamon tanuló diszlexiás gyermekek szükséges fejlesztését és az eredményes továbbhaladásukhoz szükséges egyéni bánásmódot a köznevelési törvény alapján kiszámított óraszámok felhasználásával, speciálisan képzett fejlesztő pedagógusokkal kell biztosítani.

A szakszerű logopédiai és fejlesztő pedagógiai ellátást a tanulók külön erre a célra létrehozott és felszerelt foglalkoztatókban, egyéni fejlesztéssel (max. 3-4 fős csoportok) kapják.

A fejlesztő foglalkozások külön óraterv szerint folynak.

A fejlesztő foglalkozások összehangolását a normál tanórai foglalkozásokkal a logopédus, a fejlesztő pedagógus, a szaktanár (tanító) az illetékes munkaközösség vezető és igazgató helyettes koordinálásával végzi.

b) Differenciált - tanulók képességeihez igazodó - **tanulásszervezési módszerek** alkalmazása a tanórákon.

c) Felzárkóztató és tehetségképző programok. (lásd: előző fejezetekben.)

d) Sávos és egyéb differenciált foglalkozást segítő csoportbontások. (melléklet)

e) Fejlesztő pedagógiai, és logopédiai ellátás.

f) Délutáni színes, széles kínálatot nyújtó szabadidős tevékenységek az iskolában (AMI, ISK, könyvtár, szakkörök, stb.)

g) Napközi és tanulószobai ellátás.

h) A délutáni időszakban a csellengés megakadályozására, a másnapi felkészülés és a szabadidő tartalmasabb eltöltése feltételeinek biztosításával

i) Napi kapcsolattartás szakszolgáltató intézményekkel. (Nevelési Tanácsadó, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Gyámügyi Iroda stb.)

j) A szociális hátrányok csökkentését célzó helyi, regionális és országos pályázatok támogatások nyomán követése. Részvétel a pályázatokon

3.6. Általános feladatok:

a) Szakmai együttműködés, kapcsolattartás:

b) Nevelési Tanácsadó: utazó szakemberek, szakmai segítség adása, ellenőrzés

c) Mészáros Jenő Speciális Általános Iskola: gyógypedagógus biztosítása a szakértői véleményben leírt egyéni fejlesztő foglalkozásokhoz

d) Az integrált nevelésben- oktatásban résztvevő pedagógusok együttműködése (team munka)

e) Fejlesztő foglalkozások szervezése, időkeret felhasználása

f) Fejlesztési terv készítése, fejlesztési napló vezetése

g) A kontroll vizsgálat idejének figyelemmel kísérése

Feltételek:

a) Személyi feltételek:

- fejlesztőpedagógus
- logopédusok
- utazó tanári hálózat (gyógypedagógus)
- iskolapszichológus

b) Tárgyi feltételek:

- Fejlesztő terem
- Logopédiai foglalkoztatók
- Fejlesztő eszközök (a különböző képességek fejlesztésének megfelelő eszközök a fejlesztő és a logopédia teremben található)

4.A házi feladat célja, mennyisége, fajtái.**A házi feladat célja:**

A jelenlegi magyar általános iskolai struktúra az otthoni lecketanulásra épít. A házi feladat szükséges a tanórán feldolgozott tananyag biztos elsajátításához, gyakorlásához, az ismeretek megszilárdításához és további elmélyítéséhez. A NAT által meghatározott alacsony órakeretek miatt az adott tantárgy követelményeinek – különösen a természettudományos tantárgyak körében – teljesítéséhez szükséges a rendszeres házi feladat készítésének és az otthoni tanulásnak, felkészülésnek a megkövetelése.

Nevelési cél:

- Annak felismertetése, hogy a tanulás az emberi élet természetes velejárója és az eredményes és sikeres életpálya kialakításának feltétele.
- Rendszeres önálló munkára nevelés
- Felelősségre és feladattudatra nevelés

Oktatási cél:

- Az ismeretek megszilárdításának és a jártasságok, készségek kialakulásának segítése.
- A problémamegoldáshoz szükséges alapismertek bevétele, megszilárdítása.
- Helyes önálló tanulási technikák kialakításának begyakorlása.
- A probléma megoldásához szükséges a tankönyvekben nem megtalálható, de egyéb forrásokból megszerezhető ismertetek felkutatási, módszereinek kialakítása. (Könyvtár, internet, stb.)

Az otthoni, napközbeni szóbeli és írásbeli felkészülés korlátai:

A házi feladatot a tanulók otthoni felkészülés során teljesítik. A másnapi felkészüléshez szükséges házi feladatok mennyiségét úgy kell meghatározni, hogy a gyermeknek elegendő ideje maradjon a kikapcsolódásra, pihenésre és játékra, szabad idejének hasznos eltöltésére.

A másnapi felkészüléshez szükséges, összes napi írásbeli és szóbeli házi feladatok mennyisége **napi átlagban** nem haladhatja meg az alábbi időkereteket. Az időhatárok az átlagos követelmények teljesítéséhez, átlagos képességű tanuló esetén értendők.

	Szóbeli felkészülés ideje	Írásbeli felkészülés ideje	A felkészüléshez szükséges összes idő
1-2. évfolyam	20 perc	30 perc	50 perc

3-4. évfolyam	35 perc	40 perc	75 perc
5-6. évfolyam	60 perc	40 perc	100 perc
7-8. évfolyam	75 perc	50 perc	125 perc

A házi feladat kiadásának elvei:

- Hétféjére és iskolai szünetek idejére több kötelező házi feladat nem adható, mint általában egyik tanórától a következő tanóra.
- Olyan kötelező házi feladat, melyhez a tanórán nem történt meg a szükséges ismeretek feldolgozása és 1-2 mintapélda megoldása, nem adható.
- A tanórán feldolgozott tananyag mennyiségét úgy kell meghatározni, hogy a házi feladat készítéséhez 5-7 új fogalomnál (szó – idegen nyelv) több megtanulására ne legyen szükség.
- Egy adott tantárgy írásbeli házi feladatának megoldásához szükséges idő mennyisége – egy átlagos képességű tanulóra számítva – a következő órára nem haladhatja meg a 15-25 percet.
- Differenciált tanulásszervezésnél a differenciált házi feladat javasolt.
- Iskolaotthonos formában működő csoportok tanulóinak számára kötelező otthoni írásbeli házi feladat nem adható, kivéve hétféjére. A hétféj házi feladat célja, hogy a szülő tájékozódjon arról, hogy hol tartanak a tanulók a tananyagban.
- Az IKT eszközök bevonása a házi feladatok formáinak bővítéséhez.

A házi feladatok tanórai ellenőrzésének elvei és gyakorlata:

- Az írásbeli házi feladatokat a tanóra folyamatában tervezetten minőségi és mennyiségi szempontból ellenőrizni kell. A házi feladatot a tanulók a pedagógus, szaktanár által meghatározott módon az ellenőrzés alkalmával javítják.
- Amennyiben az írásbeli házi feladatot a tanulóknak több mint fele helytelenül oldotta meg, vissza kell térni annak megbeszélésére az érintett tanulók körében.
- A házi feladat elmulasztását, a felszerelés hiányát a pedagógusnak a magatartás füzetben dokumentálnia kell.
- Többszöri házi feladat hiány esetén erről a szülőt (gondviselőt) írásban értesíteni kell.
- A házi feladat el nem készítése a másnapi felkészülés elmulasztásának bizonyítéka. Többszöri mulasztás esetén (5) osztályzattal szankcionálható
- A házi feladatokat és a tanuló füzetét a pedagógusnak évi 4-5 alkalommal ellenőriznie kell, amelyet a házi füzetbe be is jegyez. (dátum, aláírás)

Általános szabályok az egyes évfolyamokon:

1-2. évfolyam:

cél: a szülők bevonása, tájékoztatása hol tart a gyerek a tanulásban.

Iskolaotthon: nincs házi feladat a feladatokat órakereteken belül oldják meg a gyerekek.

Hét végére adható házi feladat gyakorlás céljából.

Nem iskolaotthon: kevés, elsősorban gyakorló feladatok, figyelembe véve az adott osztály képességeit. Van ahol az írás, vagy a számolás esetleg az olvasás jelent gondot, ennek megfelelő a gyakorlásra fektetett hangsúly is.

3-4. évfolyam:

matematika: az óra tananyagának gyakoroltatása a házi feladat. Általában maximum 2-3 feladat

magyar: szabályok megtanulása, ezek gyakorlása maximum 3-4 feladatban. Versekre általában 1-2 hét határidő van. 4. évfolyamban belép az olvasónapló, melyre hosszabb határidő áll rendelkezésre.

A napköziben nincs mindig idő a szóbeli feladat megtanulására így erre otthon kerül sor.

A napköziben általában a gyerekösszetételnek megfelelő gyakorlásra fektetnek hangsúlyt, pl. hangos olvasás gyakorlása.

A napköziben, a tanulási időszakban az írásbeli házi feladatok elkészítését – amennyiben a tanuló a napközis tanórán részt vesz – biztosítani kell. A házi feladatokat a napközis pedagógus néhány esetben minőségileg, minden esetben mennyiségileg ellenőrzi és láttamozza.

Felső tagozat:

Az egyes tantárgyakat tanító tanárok elvárásainak megfelelő a házi feladatok mennyisége. Itt sajnos gyakran előfordul, hogy a gyerekek nem készítik írásbeli házi

feladatot, ami magával vonja a szóbeli tanulás hiányosságait is. Eltérő az egyes osztályokban feladott házi feladatok mennyisége és típusa is az osztályok képességeihez való igazodás miatt.

Általános szabályok az egyes tantárgyakra

Matematika: a szabályok alkalmazásán van a hangsúly az írásbeli feladatok elkészítésénél. Témazáró dolgozatok előtt szélesebb palettáról választhatók a feladatok a hatékonyabb gyakorlás céljából. Szorgalmi feladatokra is van lehetőség, amelyek nem kötelezők.

Magyar nyelv és irodalom: nyelvtanból minden órára van házi feladat (2-3 feladat), melynek célja a gyakorlás, a szabályok bevétele feladatok segítségével.

Irodalom: elsősorban szóbeli feladatok vannak túlsúlyban, versek, memoriterek, melyekre a megtanulhatóság miatt a feladatnak megfelelő idő áll rendelkezésre.

Amennyiben írásbeli feladat van, pl.: fogalmazások, gyűjtőmunkák, esszék ezekre kb. 1-1 ½ hét a határidő.

Történelem: Itt a szóbeli tananyagon van a hangsúly, ezekre épül az írásbeli, maximum. 2-3 rövid feladat formájában. Az egyes órákhoz kapcsolódó gyűjtőmunkára hosszabb idő áll rendelkezésre.

Nyelvek: a tanárok, a nyelvek és a csoportok között vannak különbségek, de általánosságban igaz, hogy az írásbeli és szóbeli feladatok, mindig igazodnak a csoportok képességeihez. Ha valaki gyorsan és hatékonyan szeretné elkészíteni a házi feladatot, mindenképpen először a szóbelit kell megtanulnia, az írásbeli minden esetben erre épül.

Kémia: Mindig van szóbeli tanulnivaló, melyre épül a néhány feladatból álló írásbeli. A fogalmak szinten tartása folyamatos ismétlést igényel. A tantárgy sikeressége a folyamatos tanuláson is múlik. A házi feladat sikeres elkészítése abban is áll a tanulás mellett, hogy először a szóbeli megtanulnivalót kell elvégezni.

Fizika: A szóbeli tanulnivaló mindenki számára kötelező, az írásbeli azonban az osztályok képességeihez igazodik, erre alkalmasak a munkafüzet, ill. a leckék végén található feladatok. Lehetőség van szorgalmi feladatokra, melyek nem kötelezők és elegendő idő áll rendelkezésre.

Biológia: A feszített tempó miatt a szóbeli tanulnivaló mellett mindig van írásbeli feladat is, melyek megoldására ellenőrzés, megerősítés céljából időnként az órán is van

lehetőség, a maradék azonban otthonra marad. Témazáró dolgozatok előtt plusz gyakorló feladatok állnak rendelkezésre, de ezek nem kötelezők.

Földrajz: Itt is kötelezően kapcsolódnak az írásbeli feladatok a szóbelihez. Témazárás, ill. jegylezárás előtt van lehetőség nagyobb légvételű szorgalmi, ill. plusz feladatokra.

Ének: A kis óraszámok miatt csekély az egyik óráról másokra feladott házi feladatok mennyisége. Inkább a gyűjtőmunkákon van a hangsúly, amelyre kellő idő áll rendelkezésre.

VII.A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az ember társas lény. Élete során különböző közösségekhez, egymással bonyolult kölcsönhatásban lévő közösségrendszerekhez tartozik. A nevelés-oktatás folyamatában a növendékek jussanak olyan ismeretek birtokába, végezzenek olyan közösségi tevékenységet, amelyek segítik eligazodni őket az emberi közösségek rendszerében. Tanulóink tudjanak különbséget tenni értékes és értéktelen kapcsolatok között. A pedagógiai folyamat során segítsük hozzá tanulóinkat, hogy felismerjék saját és mások értékeit, fogadják el azokat és a másságot. Találják meg - saját képességüknek egyéniségüknek megfelelő - szerepüket, helyüket a kisebb-nagyobb közösségekben és a társadalmi munkamegosztásban.

A fenti célok eléréséhez a tantárgyak ismeretanyagának oktatása során a következő ismereteket közvetítsük, hangsúlyozzuk.

a) Hon és népismeret, kapcsolódás Európához és a nagyvilághoz:

Tanulóink

- ismerjék az egyetemes emberi és európai fejlődés során létrehozott értékeket, eredményeket és ebben ismerjék Magyarország szerepét;
- Ismerjék meg a határon túl élő magyarok életét, történelmét, szokásait,
- tekintsenek be az európai és más népek kultúrájába, hagyományaiba, szokásaiba;
- ismerjék meg népünk kulturális örökségének jellemzőit, sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. legyenek tájékozottak a haza földrajzában, irodalmában, zenéjében, művészetében, történelmében és mindennapi életében;

- ismerjék a hon - és népismeret csepeli vonatkozásait. (olvasókönyv);
- ismerjék az európai egység (unió) erősödésének és kiszélesedésének jelentőségét, a globalizáció problémáit, ellentmondásait, szerepét az ország és lakosainak életében;
- segítsük tanulóinkat abban, hogy megértsék a nemzetközi problémák okait, összefüggéseit. segítsük őket megoldási lehetőségek keresésében, feltárásában.

A közvetített ismeretek és szervezett tevékenységek során segítsük a következő értékek beépülését tanítványaink személyiségébe.

- Harmonikus kapcsolat a természeti és társadalmi környezettel.
- A nemzeti önismeret és hazaszeretet.
- Szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek és hagyományinak ápolása
- Más népek kulturális, nemzeti értékeinek megbecsülése.
- Nemzetközi kapcsolatok ápolása.

A fenti célok és feladatok megvalósítását elősegítő tevékenységek:

- Kirándulások, túrák, múzeumlátogatások Budapesten, az ország más tájain, a környező országokban.
- Táborszások és erdei iskolák.
- Projektek, tanórán kívüli foglalkozások.
- Tárgykészítés, képzőművészeti alkotások.
- Népi játékok, táncok, báb és egyéb előadások, jelenetek, dramatikus játékok.

b) Környezet:

A tanulók ismerjék és ismerjék fel:

- a szűkebb és tágabb környezet állapotát rontó, veszélyeztető tényezőket;
- bolygónk környezeti válságjelenségeit, az ezeket előidéző folyamatokat, okokat;
- a társadalmi modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

Tanulóink a tevékenységre épülő ismeretközvetítés során:

- váljanak érzékennyé környezetük állapota iránt;
- alakuljon ki bennük a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás;
- legyenek közvetlen résztvevői környezetük megőrzésének, ápolásának, gyarapításának;
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldás terén.

A fenti célok és feladatok megvalósítását elősegítő tevékenységek:

- Részvétel az iskola és környezete (udvar, épület, osztály, mellékhelyiségek, stb.) tisztaságának megőrzésében és fenntartásában.
- Aktív és felelős részvétel az iskola és környezete (udvar, kert, épület, osztály, mellékhelyiségek, bútorok, berendezési tárgyak) állapotának megőrzésében, védelmében, helyreállításában, javításában. Stb.
- Részvétel az iskola és környezete esztétikájának, belső képének (osztályterem, folyosórészek, stb.) alakításában, javításában, dekorálásában.
- Részvétel a szelektív hulladékgyűjtésben.

c) **Kommunikáció:**

A kommunikáció a műveltség és tudás elsajátításának, az egyén szocializációjának (társadalmi érintkezés, egyéni és csoport érdekek érvényesítése, egymás megértése, elfogadása, megbecsülése) a közösségfejlesztésnek döntő tényezője.

Tanítványaink ismerjék meg.

- Az információk megszerzésének, felfogásának, megértésének, szelektálásának, értékelésének, felhasználásának és közvetítésének technikáit;
- a kommunikáció összetevőit (verbális jelek, matematikai és egyéb szimbólumok, vizuális és auditív jelek, metakommunikáció)
- anyanyelvük sajátosságait, szabályait.

A tanulóink váljanak képessé,

- Az önálló ismeretszerzésre;
- maguk véleményének, érveinek kifejtésére és megvédésére;
- az audiovizuális információözon szelektív használatára és megértésére.

A fenti célok és feladatok megvalósítását elősegítő csoportos tevékenységek:

- Sokoldalú információ felhasználás (könyvtár, Internet)
- Szituációs játékok, önismereti tréningek, egyéb tréningtechnikák alkalmazása.
- Projekttechnikák alkalmazása. (anyaggyűjtés, szelektálás, komplex munkák összeállítása, referátumok tablók, pályázatok, stb.)

d) **A közösségfejlesztés feladatai az iskolai közösségek szintjén**

1) **A Diákönkormányzat célja, feladata:**

Az iskola tanulóinak az ENSZ Gyermeki Jogok Egyezménye, az köznevelési törvény előírásai, az iskolai SZMSZ és a tanuló házirend által szabályozott lehetőségeken belül van joga (kötelessége) iskolai életét alakítani.

A tanulók iskolai élete alakításának szervezeti kerete a **diákönkormányzat**. A diákönkormányzat az iskolai demokrácia, önkormányzatiság és öngazgatás, a jogállamban használatos állampolgári technikák gyakorlásának színtere. A diákönkormányzat részben a korábbi gyermek és ifjúsági szervezet funkcióit is átvette, mint a tanulók szabadidős tevékenységét, rendezvényeit tervező szervező

tömörülés. A diákönkormányzat működését az önmaga által összeállított és elfogadott SZMSZ szabályozza.

A diákönkormányzat munkájának, rendezvényeinek segítése minden pedagógus, de különösen az osztályfőnökök fontos feladata.

A Diákönkormányzat tevékenységi köre és feladata:

- A diák önkormányzatiság szervezeti és tartalmi és jogi kereteinek kidolgozása és működtetése.
- A panaszkezelés formáinak kimunkálása
- A Házi rend kimunkálásában, elfogadásában való részvétel.
- A belső információs csatornák kialakítása és működtetése. DÖK híradó, iskolarádió, iskolaújság.
- A diákok elismerési és elmarasztalási formáinak kimunkálása és működtetése.
- Közreműködés az iskola házirendjében megfogalmazott viselkedési normák és működési szabályok betartásában és betartatásában.
- Részvétel az iskolai szintű rendezvények az iskolán kívüli programok tervezésében, szervezésében és lebonyolításában.
- A Karácsony Sándor Nap (DÖK-nap) idejének programjának meghatározása.
- Évenként 1 diákközgyűlés megszervezése.
- Kapcsolódás a kerületi DÖK rendezvényekhez.
- Rendszeres és folyamatos munka az iskoláért, védnökség, felelősségvállalás az épület egy-egy helyiségeért, az udvar bizonyos területéért.
- Folyamatos hasznos anyag gyűjtés és szelektív hulladékgyűjtés.
- Tanulói ügyelet
- Tájékoztatás a megfelelő személyek felé, pl.: osztályközösség, osztályfőnök, stb.

e) Az osztályközösség feladata és szerepe a diákönkormányzat munkájában

Az osztályközösség formális vezetője az osztályfőnök. Az osztályfőnöknek döntő szerepe van az osztályközösség iskolai és iskolán kívüli tevékenységi formáinak és feladatainak tervezésében. A tervező munka magában foglalja:

- Az osztályfőnöki órák feldolgozandó témáit (osztályfőnöki tanmenet).
- Az osztályközösség éves tanórán kívüli tevékenységeinek tervét (kirándulások, múzeum - és színházlátogatások, iskolai rendezvényeken, versenyeken, akciókon való részvétel tartalma módja, stb.).
- Az osztályterem belső képének, rendjének kialakításának megtervezése.
- Az osztály belső szervezeti rendjének megtervezése (felelősi rendszer, ügyelet, hetesi feladatok, DÖK részvétel, vagyonvédelem, takarékoság, tanulmányi és magatartási helyzet értékelése, stb.)

A tervező munka módszere: az osztály és a szülői közösség bevonásával és közreműködésével.

Az osztályfőnöknek pontos és szakszerű ismertekkel kell rendelkeznie a

- Az osztályközösséget alkotó egyének testi és lelki tulajdonságairól;
- a tanulók képességeiről (tehetség, tanulási problémák, magatartás zavarok, hátrányok)
- a tanulók családi szociális és kulturális hátteréről;
- az osztályközösség szociális és csoportdinamikai összetételéről.

VIII.A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Rövid helyzetértékelés:

Az iskola tanulói eltérő szociális, kulturális és mentális hátterű, változó összetételű családokból érkeznek az iskolába. Tapasztalataink szerint nőtt a magatartási és tanulási problémákkal küzdők száma. A társadalomban jelentkező negatív jelenségek (szegénység, munkanélküliség, bűnözés, agresszivitás, alkoholizmus, drog, a család, mint mikroközösség nevelő, érték átörökítő hatásának csökkenése, stb.) nem hagyta érintetlenül az iskolát sem. Egyre több olyan nevelési problémával lehet az iskola falain belül találkozni, melyek kezelésére az intézmények nincsenek felkészülve, illetve nem rendelkeznek megoldáshoz szükséges feltételekkel. A problémás gyerekek száma jelentősen nem nőtt, de lényegesen súlyosabb esetek tapasztalhatók a korábbiakhoz képest. A közösségi iskola rendelkezésre álló nevelési-oktatási módszertani lehetőségei, személyi, tárgyi feltételei a súlyos esetek kezelésére nem elegendők.

Egy korábbi felmérésünk szerint a családok mintegy 20-25 százalékában tapasztalhatók súlyos nevelési problémák hiányosságok. A veszélyeztetett gyermekek száma 162 fő .

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek:

a) Pedagógiai lehetőségek, feladatok:

- Differenciált - tanulók képességeihez igazodó - tanulásszervezési módszerek alkalmazása a tanórákon.
- Kooperatív tanulásszervezési eljárások alkalmazása
- Tantárgytömbösítés módszerének beépítése
- Az IKT eszközök széleskörű bevonása az oktatásba
- Felzárkóztató és tehetségképző programok.
- Differenciált foglalkozást segítő csoportbontások.
- Fejlesztő pedagógiai, és logopédiai ellátás.

- Délutáni színes, széles kínálatot nyújtó szabadidős tevékenységek az iskolában (AMI, ISK, könyvtár, szakkörök, stb.)
- Napközi és tanulószobai ellátás.
A délutáni időszakban a csellengés megakadályozására, a másnapi felkészülés és a szabadidő tartalmasabb eltöltése feltételeinek biztosításával.
- Pályaorientáció:
  - A gyermek érdeklődésének, irányultságának, képességeinek és felkészültségének megfelelő továbbtanulási lehetőségek megismertetése.
  - Az irreális szülői igények befolyásolása helyes irányba.
  - A továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció segítése.
  - Szükség esetén kapcsolatfelvétel a továbbtanulásra kiválasztott intézménnyel
- Drog és bűnmegelőzési programok. Ezen belül a megelőzés hangsúlyozása:
  - A pedagógusok felkészítése.
  - A drogok és drogoknak az egészségre és az emberi életvitelre gyakorolt romboló hatásainak megismertetése. (beszélgetések, tréningek, esettanulmányok, videó, stb.)
  - Kortárs segítők bevonása. (7-12. évfolyamos korosztályig)
- Napi kapcsolattartás szakszolgáltató intézményekkel. (Nevelési Tanácsadó, Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Gyámügyi Iroda stb.)
(Budapest XXI. kerület Csepel Önkormányzat Humán szolgáltatások Igazgatósága Budapest XXI. kerület Csepeli Önkormányzat Polgármesteri Hivatal Szociális és Egészségügyi Ágazat Családtámogatási Irodával)
Részletesen a Gyermek - és ifjúságvédelmi fejezetben.
- A szociális hátrányok csökkentését célzó helyi, regionális és országos pályázatok támogatások nyomon követése. Részvétel a pályázatokon.

Kiemelt feladat:

A közösségi nevelés-oktatás eszköztárával nem megoldható, egyéni foglalkozást, terápiát, családterápiát igénylő esetek intézményen belüli kezeléséhez szükséges feltételek megteremtése.

b) A szociális ellátással kapcsolatos lehetőségek:

A szülők tájékoztatása az iskolában önkormányzatnál, stb. igénybe vehető szociális juttatásokról szülői értekezleteken, fogadóórákon. Ezek iskolánknál a következők.

1) Ügyeletek:

Hajnali ügyelet: 6.00-7.30 óráig

Délután 17:00 óráig biztosítjuk a napközbeni ellátást

2) Gyermekélelmezés:

A tanulók számára az iskola - szülői igény esetén - térítés ellenében menzai (ebéd), vagy napközis étkezést (reggeli, ebéd, uzsonna) biztosít. (A napközis szolgáltatás igénybevételének nem feltétele a napközis térítési díj befizetése. A napközis

szolgáltatás igénybe vehető menzai befizetéssel is.) Az iskola a lehetőségeken belül támogatást javasol térítési kedvezményekre.

A támogatás egyedüli szempontjai: (Önkormányzati rendelet szerint.)

23/2009 (VI. 18.) kt. számú rendelethez (1. melléklete)

Az szociális helyzet és a családi háttér ismeretében az osztályfőnök és a gyermek-, és ifjúságvédelmi felelős javaslata alapján a támogatások megítéléséről az iskola igazgatója dönt.

3) Rendszeres és alkalmi szociális segélyek:

Az iskola indokolt esetben kezdeményezi és javasolja a szociálisan hátrányos családok segélyezését, amennyiben a család megfelelően gondoskodik a gyermekről és a tanuló iskolai munkája a körülményekhez képest megfelelő.

4) Tankönyvtámogatás:

A 2013/ 2014-s tanévtől kezdődően megváltoznak az ingyenes tankönyvek igénylésének, használatának feltételei. A köznevelési törvény 46.§ (5) bekezdés rendelkezik arról, hogy 2013. szeptember 1-től az állam biztosítja, hogy a tanulók számára a tankönyvek térítésmentesen álljanak rendelkezésre. Első alkalommal a térítésmentesség a 2013/ 2014- s tanévre beiratkozott első évfolyamosok számára biztosított, ezt követően felmenő rendszerben történik.

Az iskola továbbra is köteles tájékoztatni a szülőket és felmérni, hogy hány tanuló esetében kell biztosítani a térítésmentes tankönyvet, illetve a tankönyvtörvény szerinti normatív kedvezményt. A normatív kedvezményre való jogosultság igazolására továbbra is szükséges a megfelelő okiratok bemutatása.

Az ingyenes tankönyvellátás biztosítására az iskolának több lehetősége is van: kölcsönzés, használt könyvek biztosítása.

Az intézményvezető felelőssége, hogy a tankönyvcsomagok ára összhangban legyen az egy főre jutó normatív támogatás összegével.

A szülőktől semmilyen pénzbeli- kiegészítő- hozzájárulás nem kérhető.

Térítésmentesen kell biztosítani minden fajta kiadványt (tankönyv, munkafüzet, atlasz, stb) az iskolába járó és az újonnan beiratkozó minden arra jogosult tanulónak.

5) A „Csepeli Hétkrajcár” Alapítvány támogatása:

Az iskola alapítványa különösen indokolt esetben támogathatja a tehetséges, kiváló tanulmányi eredményű és szociálisan rászoruló gyermekek tanulását, rendszeres, vagy alkalmi formában.

Az alapítvány támogatja a nyári táborokat, sítábort, erdei iskolát, osztály kirándulásokat, stb.

IX.AZ ISKOLAI KÉPZÉS RENDJE, SZAKASZAI A PEDAGÓGIAI FOLYAMATBAN

1. A képzés szakaszai:

Alsó tagozat (1-4. évfolyam):

Célja: gyakorlati megfigyelésekre és tapasztalatokra épülő, az önálló ismeretszerzéshez és tanuláshoz szükséges jártasságok és készségek kialakítása. Megfelelően szilárd, a későbbi absztrakciós gondolkodáshoz (következtetések, általánosítások, lényegkiemelés) szükséges alapismeretek elsajátíttatása. Megfelelő, az iskola általános nevelési célkitűzéseire igazodó magatartásformák, erkölcsi tulajdonságok és szokásrendszerek kialakítása.

Kiemelt feladatok:

- Az írás, olvasás és számolási készségek megalapozása.
- Az iskolai közösségbe szoktatás.
- Az iskolai házirendhez igazodó helyes tanulói szokások és viselkedésformák kialakítása (tisztaság, étkezés, értékővő magatartás, stb.).

Jellemzői:

- Az egyéni képességeket figyelembe vevő előrehaladás biztosítása differenciált módszerek alkalmazásával.
- Osztálytanítói, kifelmenő rendszer.

Felső tagozat (5-8. évfolyam)

Célja: Az önálló ismeretszerzéshez és tanuláshoz szükséges ismeretek és készségek megszilárdítása, az absztrakciós gondolkodáshoz szükséges képességek megalapozása.(egyszerű következtetések, analízis, szintetizálás, lényegkiemelés). A helyes magatartás és viselkedésformák önálló (belső meggyőződésből származó) követésének megalapozása, egészséges életre, családi életre és környezetvédő magatartásra nevelés.

Kiemelt feladatok:

- A meglévő ismeretek közvetlen tapasztalatokra és gyakorlati tevékenységre épülő további bővítése, önálló tanuláshoz szükséges eljárások és módszerek megismertetése.
- Alapvető erkölcsi tulajdonságok és magatartásformák megszilárdítása; (környezetvédő magatartás, egészséges életmód, stb.) Az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása.
- A továbbtanuláshoz szükséges ismeretek és készségek nyújtása és megszilárdítása.
- Pályaorientáció.
- Az önálló életvitelhez szükséges praktikus ismeretek és képességek kialakítása.

Jellemzője:

- A tantárgyi követelményeket és az egyéni képességeket is figyelembe vevő előrehaladás biztosítása;

- Szaktantárgyi oktatás az irányultságnak és érdeklődésnek megfelelő fakultációs lehetőségek biztosításával.
- A tantárgyi követelményeknek teljesítésének megfelelő előrehaladás.
- Mérés 6. és 8. évfolyam végén.

2. Emelt óraszámú és speciális osztályok:

2.1. Testnevelés emelt szintű osztályok: (az „a” osztályokban 1-8. évfolyamon, emelt óraszámban)

Kiemelt célja: A mindennapos mozgás és sportolás megszerettetése, belső igényének kialakítása. Tíz éves kortól egy sportág versenyszerű üzése. A „fair play” versenyzéshez szükséges erkölcsi és akarati tulajdonságok kialakítása.

Az osztályba való felvétel: szülői jelentkezés alapján, a megfelelő testi képességek megléte esetén (a testnevelő tanárok felmérése alapján).

Alkalmi sportrendezvények

	Megnevezés	Dokumentuma	Gyakoriság	Felelős
1.	Házi bajnokságok osztályok között labdarúgás és kosárlabda sportágakban és váltóversenyeken.	Éves munkaterv	Munkaterv szerint	Készségtantárgyak munkaközösség vezetője
2.	Kerületi versenyeken való .	Kerületi éves versenynaptár	Versenyegek terve szerint	Készségtantárgyak munkaközösség vezetője
3.	Kirándulások, túrák	Osztályfőnöki munkaterv	Évi 3-4 alkalommal	Osztályfőnökök
4.	Csepel futás	Éves munkaterv	Évi 1 alkalommal	Testnevelők
5.	„Kihívás Napja”	Éves munkaterv	Évi 1 alkalommal	Testnevelők Osztályfőnökök
6.	Sporttáborok	Éves munkaterv	Évi 1-2 alkalommal	Testnevelők
7.	NAP (Nemzeti Atlétikai Program) versenyek	Éves munkaterv	Évi 4 alkalommal	Testnevelők

2.2. Idegen-nyelvi emelt óraszámú osztályok: (a „c” osztályokban 5-8. évfolyamon emelt óraszámban)

Kiemelt célja: A normál évfolyamoknál magasabb szintű idegen nyelvi képzés (angol, német) és beszédképesség kialakítása. A tanult nyelven beszélő népek kultúrájának

megismerése és tisztelete. A tanult idegen nyelv területére látogatás és személyes kapcsolatok kialakítása (levelezés, csereprogram, nyári tábor).

2.3. Természettudományos emelt óraszámú osztály 5. évfolyamtól

Az egyén, a közösségek és a természet harmóniájának elősegítése a nevelés-oktatás rendszerének kiemelt feladata. A kísérletezés, a megfigyelés, a természettudományos gondolkodás differenciált fejlesztése és alkalmazása, a műszaki ismeretek hétköznapi életben is használható elemeinek gyakorlati elsajátítása a Nat kiemelten fontos tartalma. Cél, hogy a természettudomány ismeretei és módszerei úgy épüljenek be a diákok gondolkodásába és tevékenység-repertoárjába, hogy előhívhatók legyenek a mindennapi problémák értelmezése és megoldása során. Az átlagosnál elmélyültebb természettudományos érdeklődés felkeltését és a tehetséggondozást a kerettantervekben megjelenő emelt óraszámú tantárgyi programok biztosítják.

Magasabb óraszámú tanított tantárgyak:

biológia, földrajz, fizika, kémia.

A magasabb óraszámú tagozati oktatás, valamint a külön tantárgyként belépő természettudományos gyakorlat lehetőséget biztosít a csoportbontásban megvalósuló kísérletezős tananyag feldolgozásnak. A tanulói tapasztalatszerzés ezeknél a tantárgyaknál, ebben az életkorban a legeredményesebb tanulási forma. A magasabb óraszám ezen felül a gyakorlásra is több lehetőséget nyújt mind a felzárkóztatás, mind a tehetséggondozás során.

A felvétel a tagozatra a tanulmányi eredmény alapján dől el, a természettudományos tantárgyak jegyeinek nagyobb súlyozásával (matematika, környezetismeret).

A tantárgyi követelmény a Nemzeti Alaptantervnek megfelelően a normál óraszámú tanuló diákok követelményével megegyező.

2.4. Kézműves program:

(1-8. évfolyamon – részben az ÁMK Alapfokú Művészeti Iskola tagiskolájaként - alapfokú művészeti oktatás keretében, illetve az „Artikuláció” művészeti alapítvány keretében, saját tanterv szerint.)

Kiemelt célja: A kézműves program a készség - és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségfejlesztés eszközének tekinti. Hozzájárul a képző - és iparművészeti műveltség megalapozásához. Megérteti a növendékekkel, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

Célja a magyar népi hagyományok és kultúra értékeinek megismertetése, megszerettetése és felhasználása a személyiség formálásában (a munka és alkotás öröme, identitás). A népi tárgykészítő technikák megismertetése.

Az osztályba való felvétel feltétele, jelentkezés az alapfokú művészeti iskola előkészítő osztályába.

A kézműves program képzési szerkezete:

Az ÁMK Alapfokú Művészeti Iskola keretében folyó művészeti nevelés az ÁMK Művészeti Iskola tanterve szerint folyik.

Az „Artikuláció” alapítvány művészeti képzése az 1-8. évfolyamokon 10-12 fős csoportokban, saját kidolgozott tanterv szerint heti 2 órában folyik.

Az általános iskolai képzés segítse a kézműves programban folyó művészeti nevelő-oktató tevékenységet azzal, hogy a kézműves csoportokban, a **mindennapos művészeti nevelésben** fokozott tantárgyi koncentrációt alkalmaz az alábbiak szerint:

- Magyar nyelv és irodalom: népmesék, mondák, népköltészet, népi játékok, közmondások, tájnyelv, nyelvjárások.
- Történelem: Életmódkultúra, honismeret, népszokások.
- Matematika: Régi magyar mértékegységek népi tréfás feladatok.
- Fizika: Egyszerű gépek törvényszerűségei régi népi eszközökben, szerszámokban.
- Kémia: „Füben, fában” az orvosság. Étel tartósítások kémiai alapja.
- Földrajz: Jellegzetes magyar tájak, tájegységek, a táj és az életmód összefüggései.
- Biológia: Jellegzetes magyar állatfajok és háziállatok, állattenyésztés.
- Rajz: Népi ábrázolások, népi díszítő motívumok a népviseleteknél, a használati tárgyakon és épületeken.
- Ének-zene: A magyar népdal és népzene jellegzetességei és változatai tájegységenként, magyar népzenei motívumok a klasszikus zenében (Bartók, Kodály)
- Testnevelés: Mozgásos népi játékok, néptánc.
- Életvitel, gyakorlati ismeretek: A magyar népi otthonok berendezése, kialakítása, jellegzetes magyar ételek és elkészítése.
- Osztályfőnöki: Kirándulások szervezése jellegzetes magyar tájakra.

2.5. Nívócsoportos oktatás: (a 7-8. évfolyamon, egy-egy csoportban)

Kiemelt célja: Emelt szintű középiskolai tanulmányok eredményes folytatására történő előkészítés, kiemelt figyelemmel a matematika, a történelem, magyar nyelv és irodalom és a természettudományos tantárgyakra (fizika, kémia, földrajz, biológia). A nívócsoport a 7. és 8. évfolyam normál tanterve szerint, de emelt szintű követelményekkel halad.

A csoportba való felvétel: a 6. évfolyam tanulói közül szintfelmérés alapján történik. A csoportba felvételre jelentkezhet az iskola bármely 6. évfolyamos tanulója. A szintfelmérő dolgozatokat matematika, magyar nyelv és irodalom és természetismeret tantárgyakból kell megírni. A csoport nyitott. A 7. évfolyamon félévkor és évvégén az osztályozó értekezlet javaslata, döntése alapján a tanuló kizárható, illetve felvételi

beszélgetés után felvehető a csoportba. A felvétel vagy kizárás okát írásban indokolni kell. A 8. évfolyamon a csoport már nem változtatható.

2.6. Diszlexia osztályok: (a „d” osztályokban 1-4. évfolyamon)

Kiemelt célja: Az olvasás, írás, számolás és beszéd készségeinek megalapozása a részképesség zavart kompenzáló sajátos (Meixner) módszerekkel.

Az osztályba való felvétel: érvényes szakértői vélemény alapján történik

A diszlexia osztályok mellett logopédus és fejlesztő pedagógus dolgozik. A 4-8. évfolyamon tanuló diszlexiás gyermekek szükséges fejlesztését és az eredményes továbbhaladásukhoz szükséges egyéni bánásmódot a köznevelési törvény alapján kiszámított óraszámok felhasználásával, speciálisan képzett fejlesztő pedagógusokkal kell biztosítani.

A szakszerű logopédiai és fejlesztő pedagógiai ellátást a tanulók külön erre a célra létrehozott és felszerelt foglalkoztatókban, egyéni fejlesztéssel (max. 3-4 fős csoportok) kapják. A fejlesztő foglalkozások külön óraterv szerint folynak. A fejlesztő foglalkozások összehangolását a normál tanórai foglalkozásokkal a logopédus, a fejlesztő pedagógus, a szaktanár (tanító) az illetékes munkaközösség vezető és igazgató helyettes koordinálásával végzi

3.A tanulói jogviszony:

a) Belépés (tanulói jogviszony létesítése)

A Karácsony Sándor Általános Iskola a körzetéhez tartozó minden tanköteles korú gyermeket felvesz. A körzeten kívüli gyermekek felvételéről a beiskolázási keretszámok és osztálylétszámok ismeretében az előbbieken leírt feltételek megléte esetén az igazgató dönt. A felvétel további feltétele írásos szülői kötelezettségvállalás, amelyben a szülő a kötelező óraszámok feletti választható és a képzési folyamatba beállított óraszámokat elfogadja.

b) A tanulók kiválasztása:

Az iskolánkba első évfolyamra jelentkező gyermekeknek felvételi vizsgát nem kell tenniük. A gyermekek felvétele a jelentkezés sorrendjében szelekció nélkül történik, kivéve az alábbi eseteket.

Az emelt szintű testnevelést biztosító osztályba való felvétel feltétele normál testi és mozgásszervi, mozgáskoordinációs fejlettség. A testi képességek mérését a testnevelés munkaközösség végzi és felvételi javaslatát a felmérés alapján írásban közli a szülővel.

A diszlexia osztályokba való felvétel feltétele az Országos Beszédjavító és Rehabilitációs Intézet által kiadott szakértői vélemény és javaslat. A jelentkező gyermekek felvételéről az iskola igazgatója dönt. A diszlexia osztályok maximális keretlétszáma 13 fő

A nívv csoportokba kerülés feltétele a 6. évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány és egy felmérés eredményes teljesítése, amely alkalmával a kommunikációs és gondolkodási képességeket mérjük.

c) A tanulók továbbhaladása:

A magasabb évfolyamra lépés feltétele a tantervi követelmények legalább elégséges szintű teljesítése.

Ha a tanuló a tantervi követelményeket maximum 3 tantárgyból az év végére nem teljesítette javító vizsgát tehet. Ha a tanuló 4 vagy több tantárgyból nem tudja teljesíteni a követelményeket, akkor évfolyamisméltésre utasítható.

A tanuló az első évfolyamon abban az esetben utasítható évfolyamisméltésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

A második év végén, illetve a további évfolyamokon a nevelőtestület szülői beleegyezés nélkül is évfolyamisméltésre utasíthatja a tanulót, amennyiben nem tudta teljesíteni a tantervi követelményeket.

A magántanulók az Köznevelési törvény alapján az SZMSZ-ben rögzített módon osztályozó vizsgát tesznek. A nevelőtestületnek joga ezt a vizsgát más esetekben is előírni. (Pl.: hosszan tartó, 250 órát meghaladó hiányzás)

d) Átvétel más iskolából, átlépés iskolán belül más osztályba:

Más iskolából való átvétel, vagy iskolán belül átlépés más osztályba esetén különbözeti vizsgát nem kell tenni. A tanulónak fél év türelmi idő áll rendelkezésére, hogy a tantárgyi követelményekben meglévő különbségeket kompenzálja. A türelmi idő alatt a tanuló előmenetelének érdemjeggyel történő értékelésétől átmenetileg a szaktanár eltekinthet, de a féléves és év végi értesítőben, bizonyítványban a tanuló teljesítményét 1-5-ig terjedő osztályzattal értékelni kell.

e) A tanulói jogviszony megszűnése:

Ennek fő szabályairól a köznevelési törvény 49.§ rendelkezik.

Egyéb belső szabályozások:

A tanuló nevelését, oktatását - 8 osztályos rendszerben - az iskola csak a tankötelezettségi korhatáráig, 16 éves korig vállalja. Ettől, különösen indokolt esetben az osztályfőnök javaslata alapján az igazgató térhet el.

Amennyiben a tanuló az évisméltések miatt 16 éves korig nem fejezheti be általános iskolai tanulmányait, akkor a Köznevelési törvény 14.§ (3) bekezdése értelmében:

„Ha a tanköteles tanuló alapfokú iskolai végzettséggel nem rendelkezik, abban a tanévben, amelyben tizenötödik életévét betölti, de legalább hat általános iskolai évfolyamot sikeresen elvégzett, az általános iskola kezdeményezi a tanuló felvételét a Híd II. programba.” A döntést a szülővel egyeztetni és írásban közölni kell.

f) Bizonyítványok:

Az iskola a köznevelési tv. 54. § és 57. § szabályozott bizonyítványt adja ki.

g) Pedagógusválasztás szabályai:

A tanév végére elkészülő tantárgyfelosztásban, a nevelőtestület egyetértésében, a vezetőség határozata alapján történik.

X. AZ ISKOLA ÉRTÉKELÉSI ÉS VIZSGARENDSZERE

1. Az értékelés alapelvei, célja:

Az értékelés a pedagógiai folyamatban állandóan jelen van, de nem cél, hanem eszköz a pedagógus a tanuló és a szülő számára.

Az értékelés elsődleges célja, hogy a tanulóknak kialakítsa az önértékelés képességét, mely elengedhetetlenül fontos az önálló tanulásra való képesség és igény kialakításához. Az értékelést nem kell, hogy kövesse minden esetben minősítés.

Az értékelés kiterjed az iskolai élet minden területére:

- A tanórai és tanórán kívüli magatartásra.
- A szorgalomra, ezen belül a felkészülésre és felkészültségre, a feladatvállalásra és feladatvégzésre, a szükséges felszerelés meglétére.
- Az ismeretek és készségek elsajátítási szintjére.
- A fejlődésre a korábbi teljesítményhez képest.

Az értékelés célja továbbá:

- Motiválja a tanulókat.
- Jelezze a gyermek számára teljesítményének, tudásának szintjét.
- Jelezze a pedagógus számára a tanuló fejlődését és fejleszthetőségét.
- Jelezze a szülő számára gyermeke viszonyát az iskolai követelményekhez képest.

Az értékelésnek és a minősítésnek az iskolai teljesítményekről a tanulók életkorának megfelelően változnia kell. Az első osztálytól kezdve fokozatosan a saját képességekhez mért fejlődés értékelésétől el kell jutni a nyolcadik év végére az országos átlaghoz való hozzáméréshez.

A tanulóknak elegendő alkalmat kell adni, hogy minél több területen ismerhessék meg magukat, próbálhassák ki képességeiket, tudásukat, így is fejlesztve önismeretüket. Az értékelés és minősítés együtt jár a siker és a kudarc megélésével. A tanulókat segíteni kell ennek feldolgozásában.

2. Követelmények az értékeléssel szemben:

Az értékelés legyen:

- tárgyilagos és objektív;
- következetes és felelősségteljes;
- folyamatos és rendszeres;
- szakszerű;
- sokszínű és serkentő, ösztönző hatású.

3. A számonkérés és értékelés formái:

- Szóbeli és írásbeli
- IKT eszközök bevonása a számonkérés feladatkörébe
- A csoportos tanórai tevékenységek értékelése
- Házi feladat vagy órai prezentáció értékelése

Szóbeli számonkérés:

A tanulóknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a követelmények teljesítéséről, tudásukról szóbeli formában is számot adhassanak. Az évközi érdemjegyek legalább harmadát szóbeli számonkérés alapján kell megállapítani. Diszlexiás tanulók esetében a tanulóknak – amennyiben a diszlexia akadályozhatja a tanuló tudása reális értékelését - lehetőséget kell adni, hogy tudásukról témazárás alkalmával szóban adhassanak számot. Szóbeli számonkérés címén érdemjegy adható a tanulónak a tanórán nyújtott egyéni és csoportos szerepléséért is. Két írásbeli témazáró dolgozat közötti időszakban érdemjeggyel értékelt szóbeli számonkérés egy tanulónál legfeljebb háromszor alkalmazható.

A szóbeli számonkérések értékelésének formái:

- 1-5 fokozatú skálán érdemjeggyel,
- vagy piros ponttal, kis jeggyel, stb., amely a tanító, szaktanár által kialakított rendszer szerint érdemjegyre váltható.

Írásbeli számonkérés:

Formái:

- Témazáró dolgozat
- Egész órás írásbeli számonkérés
- Röpdolgozat (maximum 20 perces)

A tanulók a követelmények teljesítéséről írásban adnak számot a tanmenetben szereplő nagyobb tananyag egységek, témák lezárásakor. A témazárók száma évenként minimum 4, maximum 8 lehet. A témazáró dolgozatok közötti időszakban egész tanórás írásbeli számonkérés vagy röpdolgozat alkalmazható legfeljebb egy alkalommal.

Egy tanítási napon egész órás írásbeli számonkérés maximum kétszer alkalmazható.

Az olyan rövid maximum 5-10 perces írásbeli beszámolók száma nem korlátozott, amelyek értékelése nem jár az osztályozó naplóba írt érdemjeggyel. (pl. idegen nyelvnél a szódolgozat, stb.) Az erre adott értékelések a tanító, szaktanár által kialakított rendszer szerint érdemjegyre válthatók.

A szóbeli számonkérések értékelésének formái:

- 1-5 fokozatú skálán érdemjeggyel,
- vagy piros ponttal, kis jeggyel, stb., amely a tanító, szaktanár által kialakított rendszer szerint érdemjegyre váltható.

- Témazáró dolgozatok értékelését százalékos formában is el kell végezni. Az év végi mérések alkalmával témakörönként is meg kell állapítani a teljesítményt százalékos formában.

A tanulói teljesítmények félévi és év végi értékelése

1-2. évfolyamon:

Az 1. és 2. évfolyamon félévkor és év végén szöveges értékelés, amely a munkaközösség által összeállított értékelő lapon történik. A 2. évtől 1-5-ig osztályzatokkal numerikus értékelés. A szülőket a kapott értékelésekről napra készen értesíteni kell az ellenőrző könyvön keresztül (üzenő füzet). A Hit és erkölcsstan/erkölcsstan értékelése „részt vett” bejegyzéssel történik.

3-4. évfolyamon:

Félévkor és év végén osztályozás (kitűnő, jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen) Év közben az érdemjegyek mellett a tanító a kisebb feladatok megoldását piros ponttal, vagy az osztályközösségben kialakított szokásoknak megfelelően is értékelheti. A piros pontok megegyezés szerint osztályzatra válthatóak. A szülőket a kapott érdemjegyekről napra készen értesíteni kell az ellenőrző könyvön keresztül (üzenő füzet). Amennyiben a pedagógusnak nem áll módjában az érdemjegyet az ellenőrző vagy üzenő füzet hiánya miatt beírni, ennek tényét a tantárgy, időpont, érdemjegy, szignó megjelölésével a magatartás füzetben dokumentálni kell. A Hit és erkölcsstan/erkölcsstan értékelése „részt vett” bejegyzéssel történik.

5-8. évfolyamon:

Félévkor és év végén osztályzattal történik az értékelés. (kitűnő, jeles, jó, közepes, elégséges, elégtelen) A szülőket a kapott érdemjegyekről napra készen értesíteni kell az ellenőrző könyvön keresztül. Amennyiben a pedagógusnak nem áll módjában az érdemjegyet az ellenőrző vagy üzenő füzet hiánya miatt beírni, ennek tényét a tantárgy, időpont, érdemjegy, szignó megjelölésével a magatartás füzetben dokumentálni kell.

Az osztályfőnököknek havonta egyeztetnie kell a az ellenőrzőket és a naplót. Ha a tanuló tanulmányi eredményében tartós hanyatlás következik be, akkor erről a szülőt mielőbb írásban értesíteni kell. Egy tantárgyból egy félévben annyi osztályzatnak kell lenni, ahány a szaktárgy heti óraszám, de legalább kettő. A felmérésekre és témazáró (szummatív) dolgozatokra kapott érdemjegyet pirossal kell a naplóba írni. A Hit és erkölcsstan/erkölcsstan értékelése „részt vett” bejegyzéssel történik.

4. A magatartás és szorgalom értékelése:

Az 3-8. évfolyamon rendszeresített magatartás füzetben a szaktanár jegyzi be a magatartási problémát, amelyet 5 bejegyzésenként az alábbi írásbeli elmarasztalásra vált be az osztályfőnök: osztályfőnöki figyelmeztető, intő, rovó, illetve igazgatói figyelmeztető, intő, rovó. Amennyiben a tanuló a fegyelmezési fokozatokból elérte az igazgatói figyelmeztetőt, úgy ellene egyéb pedagógiai célzatú fegyelmezési eszköz is alkalmazható, tehát az osztály és az iskola rendezvényeiről, programjairól letiltható.

További magatartási problémák esetén az osztályfőnök a tanulóval szemben fegyelmi eljárást kezdeményez. A felszerelés, ellenőrző, vagy házi feladat hiányát jelző bejegyzéseket a tanuló szorgalmának minősítése során kell figyelembe venni. A fenti fegyelmező intézkedések egy tanév időtartamra értendők.

A magatartás értékelésének szempontjai:

példás: Az a tanuló, aki a tanulói házirendben megfogalmazott neveltségi követelményeknek, közösségi magatartási szabályoknak eleget tesz. Az iskolai feladatokból önként részt vállal azokat teljesíti. Társaival és a felnőttekkel szemben udvarias, segítőkész. Nincs igazolatlan mulasztása. Fizikai és szellemi erőfeszítésre egyaránt példát mutat. Fegyelmező intézkedés nem volt vele szemben.

jó: Neveltségi szintjében, társas kapcsolataiban apróbb hiányosságok tapasztalhatóak, de törekszik ezek kijavítására. Iskolai közösségi feladatokat önként is vállal, vagy a számára kijelölteket precízen elvégzi. A tanulói házirendet igyekszik betartani, fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő és ezek is kismértékűek. Legfeljebb két óra igazolatlan hiányzása van. Fegyelmi fokozata legfeljebb osztályfőnöki figyelmeztető.

változó: Magatartásában több - kevésbé súlyos - fegyelmezési probléma adódik, többször vét a házirend és a közösségi magatartás szabályai ellen. A közösség munkájában való részvétele hullámzó. Társaival szemben időnként durva, goromba. Önértékelése kialakulatlan, felelősségérzete, rendszeretete ingadozó. Két nap igazolatlan hiányzása van. Legmagasabb fegyelmi fokozata osztályfőnöki rovó.

rossz: Fegyelmezetlen magatartásával árt a közösségnek, társainak rossz példát mutat. A nevelési ráhatásokat tudatosan elutasítja. A közösségi élet nem érdekli, a munkát inkább hátráltatja mint segíti. Társaival sokszor durva és goromba. A felnőttekkel szemben gyakran nevetlenül viselkedik. Több nap igazolatlan hiányzása van. Legmagasabb fegyelmi fokozata igazgatói rovó.

A szorgalom értékelésének szempontjai:

példás: Kötelességteljesítése kifogástalan. Képességeihez mértem iskolai munkáit, házi feladatait a legjobban látja el. A munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredmény elérésére törekszik. Törekszik a pontos esztétikailag is tetszetős hiánytalan munkavégzésre. Felszerelése hiánytalan. Többlet feladatokat vállal, feladatait önállóan és megbízhatóan elvégzi.

jó: Iskolai munkáját házi feladatait maradéktalanul elvégzi, de ezek esztétikuma kevésbé érdekli. Képességeihez mérten megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik. Órákon való aktivitása, a munkához való viszonya némileg a tőle elvárható szint alatt marad.

változó: Munkavégzésében törések mutatkoznak, a hanyag és jó munkák egymást váltogatják. Gyakran dolgozik képességei alatt. Önállóan, szétszórt. Felszerelése hiányos, rendszeres figyelmeztetést igényel.

hanyag: Képességeihez és körülményeihez képest csak vonakodva és keveset tesz tanulmányi előrehaladása érdekében. Gyakran mulassza el kötelességét, képességein alul dolgozik, a munkavégzésben megbízhatatlan, pontatlan., munkái gondatlanok,

hanyagságról árulkodnak. Kötelességtudata hiányzik, munkafegyelem rossz, felszerelése hiányos.

Az írásos fegyelmező intézkedéseket (figyelmeztető, intő, rovó) az osztályozó napló feljegyzések rovatába dátummal ellátva be kell írni.

Az értékelés iskolai hagyományai:

A tanév végén a kitűnő tanulók, valamint a valamilyen szaktárgyban, sportágban kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók nevét az iskola igazgatója a tanévzáró ünnepélyen felolvassa. Jutalomkönyvüket, elismerő oklevelüket és bizonyítványukat a tanévzáró ünnepély után az osztályfőnöktől kapják meg a tanulók.

Az iskolának azon 8. osztályos tanulói, akik hosszú éveken át öregbítették iskolánk hírnevét, akikre büszkék vagyunk, az iskola „aranykönyvébe” a ballagási ünnepélyen írják be a nevüket.

Az osztályok közötti „Tiszta, rendes osztály” versenyben az 1-4. évfolyamon a megbízott pedagógus a diákönkormányzat kijelölt képviselőivel közösen naponta ellenőrzi és 1-5-ig értékeli az osztályok rendjét. A kiértékelés havonta történik. A „Tiszta, rendes osztály” feliratot az osztályajtón kell elhelyezni, illetve levenni onnan.

A napközis csoportok havonta értékelik a kiváló magatartású és szorgalmú tanulókat. Az 1-2. és 3-4. osztályos csoportok legkiválóbb tanulóit a közösség előtt, a nevelők javaslata alapján dicsérik meg.

5. Belső mérések és vizsgák:

Mérések és követelményrendszer

- Az 1- 4. évfolyamon alkalmazott folyamatos mérésekkel kell a tanulók alapkészségeinek és készségeinek fejlődését nyomon követni. A megállapított hiányosságok kompenzálására fejlesztési terv alapján kerül sor.
- Az ötödik évfolyamon a fejlesztési feladatok módját, időszakait, valamint az abban résztvevő tanulók körét a 4. évfolyam méréseinek figyelembe vételével, a negyedikes osztálytanító javaslata alapján kell meghatározni.
- A fejlesztő foglalkozások időbeni tartamát a foglalkozásokat vezető pedagógus az osztályfőnökkel egyeztetve határozza meg. Amennyiben az osztályfőnök vagy a szaktanár indokoltnak látja – a mindenkori rendelkezésre álló órakeret lehetőségeinek figyelembe vételével a szakrendszerű oktatáson belül a 7-8.évfolyamon is folytatódhat a rászoruló tanulók képességfejlesztése, felzárkóztatása.
- A készségek és képességek minimum követelményeit, valamint a továbbhaladáshoz szükséges követelmény szintet rögzíteni kell és nyilvánosságát biztosítani kell.

Az iskola a következő évfolyamokon és osztályokban szervez méréseket és vizsgákat:

Év végi mérések:

1. évfolyamon: matematika, szövegértés, írás,

2. évfolyamon: matematika, szövegértés, helyesírás, nyelvtan,

3-4. évfolyamon: matematika, szövegértés, nyelvtan, helyesírás

5-8. évfolyamon: matematika, szövegértés, idegen nyelv és informatika tantárgyakból, illetve képességekből.

A mérés célja: hogy a pedagógus számára képet adjon az alapkészségek és képességek állapotáról. (értő olvasás, helyesírás, fogalmazási készség, számolási készség, feladatmegoldó képesség) A szülőnek és a tanulónak tájékoztatást adjon a mért követelmények teljesítéséről.

Év végi vizsgák:

A 7-8. évfolyamon **a nívócsoport részére** kötelező, a többi osztályban ugyanez a vizsga szabadon választható. A vizsga tartalma magyar nyelv és irodalom, illetve matematika tantárgyakból írásbeli és szóbeli formában, valamint egy szabadon választható harmadik tantárgyból áll.

A vizsga **célja:** hogy motiváljon a tanulásra, segítse az éves tananyag ismétlését és rendszerezését, adjon lehetőséget a vizsgaszituáció kipróbálására.

A vizsgák lebonyolításának rendjét külön erre a célra alakult munkacsoport (osztályban tanítók közössége a felső tagozat szakmai vezetőjének koordinálásával) dolgozza ki.

Az iskola értékelési rendszerének vázlatát alábbi táblázat szemlélteti.

	magatartás	szorgalom	ismeretek, készségek	versenyek
1-2. évf.	iskolai szokások megismerése, társas kapcsolatok kialakulása. <i>1. évfolyamon félévkor és év végén, 2. évfolyamon félévkor szöveges értékelés. 2. évfolyam végén osztályozás.</i>	feladattudat, felszerelés. padrend, önkiszolgálás „Tiszta, rendes osztály” <i>1. évfolyamon félévkor és év végén, 2. évfolyamon félévkor szöveges értékelés. 2. évfolyam végén osztályozás.</i>	tevékenységek, memoriterek. Felmérők: témazáró diagnosztikai felmérések, félévkor és év végén szummatív felmérések: olvasás, írás, matematika (1. osztály) olvasás, helyesírás, nyelvtan, matematika (2. osztály) <i>1. évfolyamon félévkor és év végén, 2. évfolyamon félévkor szöveges értékelés. 2. évfolyam végén osztályozás.</i>	2. osztályban: matematika, helyesírás, hangos olvasás (házi + kerületi) sport rajz <i>oklevél és könyvjutalom</i>

3-4. évf.	iskolai szokások megtartása társas kapcsolatok <i>Magatartás füzet</i> <i>Év végén és félévkor osztályozás</i>	felszerelés, felkészülés, teremrend, önkiszolgálás, „Tiszta, rendes osztály” <i>Magatartás füzet</i> <i>Év végén és félévkor osztályozás</i>	tevékenységek, memoriterek, feleletek, havi jegyek Felmérők: témazáró diagnosztikai felmérések , félévkor és év végén szummatív felmérések <i>matematika, olvasás, környezetismeret, nyelvtan helyesírás</i> <i>Év végén és félévkor osztályozás</i>	matematika, helyesírás, szövegértés <i>házi + kerületi sport</i> rajz, tárgykészítő <i>oklevél + könyvjutalom</i>
5-8. évf.	házi rend megtartása társas kapcsolatok tanár- - diák kapcsolat <i>Magatartás füzet + osztályozás</i>	felszerelés, felkészülés, feladatvállalás, teremrend, ügyeleti rend <i>Magatartás füzet + osztályozás</i>	tevékenységek, memoriterek, feleletek, havi jegyek házi dolgozatok, felmérők: témazáró diagnosztikai felmérések <i>6. osztály végén diagnosztikus mérés (szövegértés, helyesírás, matematika)</i> <i>7-8. osztály végén vizsga osztályozás</i>	szaktárgyi versenyek sportversenyek művészeti tárgyú versenyek <i>házi + kerületi + fővárosi + országos</i> <i>oklevél + könyvjutalom + aranykönyv</i>

6. A pedagógusok munkájának értékelési alapelvei, szempontjai:

Alapelvek:

Az iskolában dolgozó pedagógusok munkájának értékelését minden esetben megelőzi a munkaközösség vezetővel és a közvetlen munkahelyi vezetővel történő megbeszélés és véleményegyeztetés.

Az értékelés segítő, ösztönző jellegű és megalapozott legyen.

XI. AZ ISKOLAI ÉLET MUNKARENDJE, HAGYOMÁNYOK

1. Általános munkarend:

Napi életrend:

Az iskola nyitva tartása: reggel 6.00 órától este 22.00 óráig

Hajnali ügyelet: 6.00 órától 7.30 óráig

A délelőtti tanítás reggel 8.00 órakor kezdődik. Az óráközi szünetek 10-15 percesek.

Ebédidő: 11.45 órától 14.15 óráig

A délutáni nem tanórai foglalkozások ideje(szakkör, művészeti körök, stb.): 14.00

órától 18.00 óráig tart. Hetente 2 énekkari foglalkozás ideje alatt egyéb szabadidős tevékenység nem szervezhető.

A napközis foglalkozások az utolsó délelőtti tanítási órától függően: 11.45 órától 17.00 óráig tartanak.

Az iskolaotthonos oktatás során a tanítási órák délelőtt és délután, egyenletes elosztásban valósulnak meg, a szabadidős tevékenységek és az önálló tanulás, valamint a nem tanórai foglalkozások megszervezése a tanítók és az alsós igazgatóhelyettes feladata a szabad sávban.

Tanulósobai foglalkozások 14.00 órától 15.30 óráig tartanak.

Heti életrend:

Az iskola délelőtt, egy hetes vagy kéthetes (10 napos) órarend szerint dolgozik. Erről az iskola éves munkaterve rendelkezik. A tantárgytömbösítésben alkalmazott epohális oktatási módszerben érintett tantárgyak (biológia, földrajz, fizika, kémia) esetében negyedéves váltásban. A délutáni foglalkozások (szakkörök, művészeti körök, sportfoglalkozások, stb.) rendjét az alsós igazgatóhelyettes koordinációjával az iskola éves munkaterve rögzíti.

Tanítás nélküli (munkanapok) szünetek rendje:

A miniszteri rendelet szerint felhasználható évi 5 tanítás nélküli munkanapok rendjéről a nevelőtestület határoz és azt az éves munkaterv rögzíti.

A tanítási szünetekben táborok, tanfolyamok, napközis foglalkozások és egyéb programok szervezhetők. Ezek rendjét az éves munkaterv rögzíti.

Az iskolai működés és a tanév rendjére vonatkozó további előírásokat az iskola SZMSZ-e tartalmazza.

2. Az iskola által nyújtott szolgáltatások:

Térítésmentes szolgáltatások:

Napközi, iskolaotthon, tanulószoba, könyvtár, logopédiai ellátás, fejlesztő pedagógiai ellátás és szakkörök, korrepetálások.

Térítésmentes szakkörök, sportkörök: lásd a tehetségképzés óratervében, az aktuális tantárgyfelosztásban.

3. Hagyományok

a) A hagyomány fogalma, célja, jelentősége:

A hagyomány a közösségben élő szellemi értéket, felfogást és attitűdöket, általánosan követett cselekvési formákat jelent.

A hagyományok megteremtése és megőrzése hozzájárul az iskola arculatának formálásához, öregbíti az iskola hírnevét, a közösség által kialakított értékrendet tükröz, erősíti az iskolához való kötődést, jelentős szerepet játszik egymás tiszteletében, megbecsülésében.

Az iskolai hagyományok jelentős szerepet játszanak továbbá az iskola „image”-nek, megteremtésében, szülők és az iskolám kívüli társadalmi környezet iskoláról alkotott megítélésének és véleményének formálásában.

Az iskola hagyományai az iskolai pedagógiai gyakorlat jelentős értékei. Megőrzésük és továbbfejlesztésük az iskola jövője szempontjából is rendkívül fontos.

A nevelőtestület az iskolai hagyományokat nem tekinti merev formáknak. Ezért az iskolai hagyományok a gyakorlat során szerzett tapasztalatok birtokában folyamatos megújítást, továbbfejlesztést és a változó igényekhez való igazítást igényelnek.

b) Az iskola pedagógiai arculatának, oktatási rendszerének hagyományai:

- a) Emelt óraszámú testnevelés, idegen-nyelvi, természettudományos és művészeti osztályok
- b) tehetségképző „nívó” csoportok
- c) diszlexia prevenciós program, (1-4. osztály)
- d) Fejlesztő pedagógiai, logopédiai ellátás
- e) Tanulmányi versenyek, művészeti előadások, kiállítások, kézműves napok, kirakodó vásárok éves terv szerint
- f) Csoportbontások. Idegen-nyelv, számítástechnika, technika, háztartástechnika tantárgyakból.

c) Értékelési hagyományok:

Erről az iskola értékelési rendszeréről szóló fejezetben már történt említés. Az ott leírtakon kívül az alábbi értékelési hagyományok honosodtak meg az iskola pedagógiai gyakorlatában:

- a) „Legdiák” Az év diákja. Az iskola olyan 8. évfolyamos tanulója kaphatja, aki iskolai életének nyolc éve során kiemelkedő tanulmányi és közösségi munkát végzett. A díjat a nevelőtestület és a diákönkormányzat vezetősége szavazással ítéli oda. (Minden évben 1 fiú és 1 leány kaphatja.)
- b) „Legtanár” és „Legtanító” (a tanulók választják, a díj a gyerekek körében legnépszerűbb tanárnak és tanítónak szól, elismerése: oklevél és Karácsony Sándor Plakett)
- c) Jutalomnap, amely kirándulásra, vagy egyéb kulturális programra fordítható. (a hasznos anyag gyűjtésben első és fővárosi, országos helyezést elérő osztályközösségek, sportcsapatok számára)
- e) „Akikre büszkék vagyunk” tábló (az iskola legkiválóbb tanulóinak fényképeiből) a diákönkormányzat "kezelésében"

d) Elmarasztalás hagyományai:

Az iskolai házirend megszegőivel szemben alkalmazott elmarasztalási formákat az értékelésről szóló fejezet részint tartalmazza. További formáit az SZMSZ rögzíti.

e) Szervezeti hagyományok:

- a) A Karácsony Sándor Általános Iskola, hagyományos 8 osztályos szervezeti keretben működik. Alsó tagozat: 1-4. évfolyamig, felső tagozat 5-8. évfolyamig. Alsó tagozaton, 1-2. évfolyamon osztálytanítói, 3-4. évfolyamon tantárgycsoportos formában.
- b) Az 1-2. évfolyamon a nyelvi osztályok és 1-4. évfolyamon a dyslexia osztályok iskolaotthonos formában működnek, ahol is a tanórák, szabadidős foglalkozások, tehetségképző és felzárkóztató foglalkozások 8:00 és 16:00 óra közötti időszakban szerveződik.
- c) a 3-4. évfolyamon minden osztály „napközis” formában működik. Az osztályok (tanulócsoporthok) szervezése szülői igények alapján az osztályfőnökökkel egyeztetve, az igazgató döntése alapján történik.
- d) Napközis csoportok: 1-6. évfolyamon. A csoportok száma a jelentkező szülői igények alapján az egyeztetve évenként kerül megállapításra. A csoportok szervezésének szempontja - a körülmények figyelembe vételével - a minél homogénebb csoportok kialakítása. A csoportok kialakításáról a tanítókkal és a napközis nevelőkkel egyeztetve a napközis és szabadidős igazgatóhelyettes dönt.
- e) A 7- 8- évfolyamos tanulóknak tanulószobai ellátást biztosítunk a szülők írásos kérése alapján.
- f) Kiscsoportos osztályok (max. 15 fő, diszlexia osztályok).
- g) Diákönkormányzat (részletesen a program későbbi részében).
- h) Iskolaszövetkezet (iskolai büfé, az egészséges étkezés elvei szerint)
- i) Együttműködés a környék óvodáival (írásban rögzített megállapodás alapján).
- j) Szakmai munkaközösségek: 1-2. évfolyamon tanítók munkaközössége, 3-4. évfolyamon tanítók munkaközössége, osztályfőnöki munkaközösség, humán (magyar nyelv és irodalom, történelem, idegen nyelv, könyvtár) munkaközösség, természettudományi (matematika, fizika, kémia, biológia, földrajz, számítástechnika) munkaközösség, alkotói(testnevelés, életvitel, háztartástan, technika, rajz, ének-zene) munkaközösség,
- k) Demokratikus iskolavezetés struktúrája és információáramlás szervezeti keretei: vezetőségi és kibővített vezetőségi ülések (havonta), munkaértekezletek (szükség szerint), technikai dolgozók értekezlete (szükség szerint) fakkrendszer” a tanáriban, információs fal, munkanapló (a tanórán kívül végzett nem kötelező munkáról), belső ellenőrzési rendszer (ellenőrzési szabályzat szerint).
- l) A „Csepeli Hétkrajcár” Alapítvány.
- m) Szülői Munkaközösség (részletesen a program későbbi részében).

4. Hagyományos rendezvények, versenyek:

Ide tartoznak azok a tevékenységi formák, pedagógiai folyamatok, amelyek nem tanórarendszerben zajlanak. Így ezek a tevékenységek kötetlen formában, általában a tanítási órák után (esetleg közben), délután, hét végén, vagy tanítási szünetekben valósulnak meg. Ezek a tevékenységek (előadásra, műsorokra, ünnepélyekre,

versenyekre, pályázatokra készülés, vagy különböző művészeti és egyéb alkotások készítése, értékteremtő munka, tábor, kirándulás, szabadidős szórakoztató időtöltés, stb.) olyan lehetőségei, színterei a személyiségformálásnak, a nevelésnek, amelyek semmi mással nem pótolhatók. A gyermekek közös cselekvései során komplex formában gyakorolhatják, alkalmazhatják tanórákon szerzett ismereteiket. A különböző pedagógiailag tudatosan (de spontán is) kialakuló szituációkban olyan értékek gyakorlására (személyiségformálásra) nyílik lehetőség mint az együttműködés, kooperáció, alkalmazkodás, tolerancia, kommunikáció, konfliktuskezelés, stb. Ezen alkalmak során olyan gyerekek is megmozgathatók, olyan tanulók is sikerélményhez juthatnak, akik egyébként a tanórákon nehezen, vagy alig aktivizálhatók. Maga a műsor, a verseny, a kész alkotás, stb. a folyamat eredménye, ahol a gyermekek megmutathatják képességeiket, tehetségüket, átélhetik a sikert. A rendezvény, verseny, stb. a pedagógiai folyamatban nem cél, hanem a személyiségformálás eszköze. Nem közömbös azonban, az sem, hogy ezek a rendezvények milyen színvonalon valósulnak meg. A tartalmas és nívós produkciók a szép eredmények, a körültekintő bonyolítás és szervezés, jelzi a mögötte végzett munka mennyiségét, szakszerűségét és eredményességét. A műsorok, produkciók, versenyek, stb. általában a tanulók, szülők nagyobb közössége - esetleg még nagyobb nyilvánosság - előtt zajlanak, ezért ezek az iskoláról alkotott jó vélemények, az iskola jó hírének letéteményesei. Ezért e tevékenységek az iskola nevelő-oktató munkájának szerves részét alkotják.

Iskolai szintű rendezvények:

Ünnepélyek: tanévnyitó, tanévzáró ünnepély, október 23., március 15., ballagás.

Megemlékezések: Nőnap, Pedagógusnap.

Rendezvények: Zenés, táncos estek (diszkók) a DÖK szervezésében, Téli „buli” (DÖK), farsang (felső tagozat DÖK, alsó tagozat osztálykeretben). Karácsony Sándor Nap (DÖK), Művészeti Szemle, Karácsony Sándor Hét (5 évenként az iskola jubileumi éveiben), kézműves játszóház és kirakodóvásár (évente 2 alkalommal), Kihívás Napja, filmvetítések (színházteremben) A rendezvények időrendjét és felelőseit az éves munkaterv rögzíti..

Osztály szintű rendezvények:

„Anyák Napja” (alsó tagozatban), osztály karácsony, farsang, osztály kirándulások, színház, hangverseny és kiállítások látogatása, osztály klubdélutánok. Az osztály szintű rendezvények számát, témáját és időrendjét az éves osztályfőnöki tanmenetben kell meghatározni, melynek felelőse az osztályfőnök.

Egyéb iskolai rendezvények:

Alapítványi bál (szülők, pedagógusok számára), tantestületi kirándulás, tantestületi karácsony.

Táborok: sporttábor (testnevelés munkaközösség) sítábor, szabadidős tábor (DÖK), környezetvédelmi tábor és erdei iskola (természettudományi munkaközösség), kézműves táborok 3-4. évfolyam munkaközössége), külföldi cseretábor, idegennyelvi erdei iskola (Humán munkaközösség). *Az iskolai táborok és erdei iskolák a*

tanulók által szabadon választható tevékenységi formák és ezért a fenntartónak finanszírozási kötelezettséget nem jelentenek.

Diákoknak: éves diákközgyűlés, tanár-diák fórum,

Pedagógusoknak: tanári farsang, "férfinap" , nevelőtestületi kirándulás, ötletbörze (nevelési értekezletek alkalmával)

XII. A Karácsony Sándor Általános Iskola

Könyvtár-pedagógiai programja

A könyvtári pedagógiai tevékenység nevelési célrendszere:

- Az élethosszig tartó tanulás megalapozása a kulcskompetenciák révén.
- A tanuló életvitelét kedvezően befolyásoló tudáskonstrukciók kialakítása.
- Az alkalmazható tudás – mint az alkotó személyiséggé válás eszköze-megalapozása.
- A könyvtárral különösen jól fejleszthető kompetenciák fejlesztése: problémamegoldás, kommunikáció, kritikai, globális látásmód, információszerezés- és kezelés, a kooperatív munkára való alkalmasság.
- Információkultúra elsajátítása: az információ gyűjtésétől a rendszerezésen, tároláson át a kritikai elemzésig, valamint az információ megfelelő formába öntése, kommunikálása.
- A tanulóknak a könyvtárhasználaton alapuló önálló ismeretszerzéshez szükséges magatartásmódok, tevékenységek kialakítása.
- Az oktatási egyenlőtlenségek mérséklése, az esélyegyenlőség megteremtése.
- A szociális, kulturális hátrány leküzdésének lehetőségének megteremtése.
- A tehetséggondozás során az érdeklődés elmélyítése, továbbfejlesztése.
- A tanulás fejlett módszereivel rendelkező, önálló ismeretszerzésre képes személyiségfejlesztés.

Ezen feladatok ellátását hivatott végezni a könyvtáros tanár, aki szakmai felkészültségével, a könyvtár adta lehetőségek kihasználásával, színvonalas oktató munkájával segíti a tanulók munkáját. A könyvtárhasználat tanulási folyamata során a tanulóknak a következőket kell elsajátítani:

- az információ megszerzésére szolgáló technikák
- a megszerzett információk rögzítése
- és azok tudatos felhasználása, alkalmazása tanulmányaik során.

Általános feltételek

A könyvtár adatai

Az oktatási intézmény neve: Karácsony Sándor Általános Iskola

Az oktatási intézmény címe: Budapest 1211. II. Rákóczi Ferenc út 106-108.

Az oktatási intézmény elérhetősége: 277-0967, www.ksai.hu, info@ksai.hu

A közművelődési könyvtár neve: FSzEK, XXI./1.sz. könyvtára

A közművelődési könyvtár címe: Budapest 1211. II. Rákóczi Ferenc út 106

A közművelődési könyvtár elérhetősége: 276-3512, www.fszek.hu

A könyvtár elhelyezkedése

Az iskola földszintjén, az alsós tantermek felől átjáróval összekötve, illetve a Karácsony Sándor utca felől külön bejárattal közelíthető meg.

A könyvtár használata

Tanulóknak (16 éves korig) és az iskola dolgozóinak ingyenes. Ezen felül a beiratkozott olvasókra a mindenkori FSzEK Használati Szabályzata érvényes.

Személyi feltételek

Az iskola alkalmazásában lévő felsőfokú végzettséggel rendelkező könyvtáros tanár látja el a könyvtárosi feladatokat az iskola felé. A könyvtárhasználati órák megtartása mellett további foglalkozásokat tart a helyi igényeknek megfelelően, amelyek a tanulók hagyományápolását, erkölcsi-szellemi fejlődését segíti elő. Olvasásnépszerűsítő programokat szervez, és részt vesz az iskola életében.

Kapcsolatot tart az iskola pedagógusaival, figyelembe veszi az oktató-nevelő munka során felmerülő igényeiket, amelyeket közvetít a FSzEK felé.

Tárgyi feltételek

A FSzEK XXI./1.-es fiókkönyvtára nyilvános közművelődési könyvtár. Állománya ennek megfelelően nagy, gyűjtőköre általános. Iskolai könyvtárhoz képest nagyobb állománnyal rendelkezik, ez alkalmassá teszi arra, hogy kiszolgálja az iskola oktató-nevelő munkáját is.

Kézikönyvtára 24 tanuló befogadására képes, 3 internetes géppel, emellett rendelkezésre áll 12 férőhelyes számítógép asztal is. A kézikönyvtár alkalmas vetítésre, felszerelhető vászonnal, projektorral egyaránt

Könyvtár-pedagógiai koncepció megvalósulása:

A Nat-ban a könyvtárhasználat a kerettanterv egészét átöleli. A forrásalapú ismeretszerzésre vonatkozó ismeretek megjelennek a közös követelményekben, az informatika és a szaktárgyak alapvető követelményrendszerébe építve.

A 2012-es NAT-ban a következő műveltségi területeken jelentkezik a könyvtárhasználat:

Alsó tagozaton a magyar nyelv és irodalom tantárgyon belül, felső tagozatban emellé belép az informatika tantárgy, és lehetőség szerint az osztályfőnöki óra.

Magyar nyelv és irodalom

Írás, szövegalkotás:

1–4. évfolyam: Az anyaggyűjtés és elrendezés alapjainak a megismerése, alkalmazása.

5–6. évfolyam: Rövidebb beszámolók anyagának összegyűjtése, rendezése különböző nyomtatott (lexikonok, kézikönyvek) és elektronikus forrásokból; írásba foglalás tanári irányítással, csoportosan és önállóan.

A tanulási képesség fejlesztése:

1–4. évfolyam, 5–6. évfolyam Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, gyermeklexikon használata).

7–8. évfolyam: Az önálló feladatvégzés, információgyűjtés és ismeretszerzés módszereinek alkalmazása: segédkönyvek, szótárak, lexikonok használata, ismeretlen kifejezések jelentésének önálló megkeresése egynyelvű szótárakban, a tanult anyag bővítése különböző információ-hordozókból. Internetes enciklopédiák és keresőprogramok használata.

1–4. évfolyam, 5–6. évfolyam: Feladatvégzés könyvekkel, gyermeklapokkal (válogatás, csoportosítás, tematikus tájékozódás).

7-8. évfolyam Elemi gyakorlottság a források megjelölésében.

1–4. évfolyam: Ismerkedés különböző információhordozókkal

5–6. évfolyam, 7-8. évfolyam: Különböző információhordozók pl. vizuális, audiovizuális, elektronikus: Internet jellemzői, kommunikációs funkciói, és kultúrája.

C, Közműveltségi tartalmak:

1-4. évfolyam

- A tanulási képesség fejlesztése
- Könyv- és könyvtárhasználat: - tankönyv, egyéb könyvek: enciklopédia, egynyelvű szótár, gyermeklexikon, gyermekújság; elektronikus információhordozó; kölcsönzés
- Ismeretterjesztő szövegek jellemzői
- Tematika, információtartalom, szókincs, felépítés

5-8. évfolyam

- A tanulási képesség fejlesztése
- Kulturált könyvtárhasználat, biztonságos internethasználat
- Tanulást támogató eljárások
  - jegyzetelés; adatkeresés és anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével, egynyelvű szótárak

Történelem

1. ismeretszerzés, tanulás

1-4. évfolyam: Információk gyűjtése adott témához segítséggel

5-6. évfolyam: Könyvtárban, médiatárban, múzeumokban.

7-8. évfolyam: Önálló információgyűjtés adott médiumokból, rövid, szöveges tartalmi ismertető készítése

1-4. évfolyam: Atlaszok, gyermeklexikonok használata. A tanultak felhasználás új feladathelyzetekben.

5-6, 7-8. évfolyam: Segédkönyvek, kézikönyvek, atlaszok, használata.

Ember és természet

1. Tudomány, technika, kultúra

1-4. évfolyam: A megismert információforrások használata

5-6. évfolyam: Az információ gyűjtéséhez és feldolgozásához szükséges kommunikációs készségek megalapozása

7-8. évfolyam: A számítógéppel segített tanulás módszereinek alkalmazása (információk keresése, könyvtár-és internethasználat, ...)

6. Könyvtári informatika

A könyvtárak információforrásaikkal és szolgáltatásaikkal meghatározó tanulási forrásközpontjai, nyitott műhelyei a tanulásnak, tanításnak. Ennek garanciája a tanulók könyvtárhasználati műveltsége, ide értve a könyvtári információkeresési informatikai lehetőségeinek alkalmazását is.

1-4. évfolyam: Eligazodás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében. A könyvtárak alapszolgáltatásainak ismerete, a használat szabályainak betartása. Elterjedt dokumentumtípusok, elektronikus források formai, tartalmi jellemzőinek megismerése, megkülönböztetése, használatuk alapjai. A források azonosító adatainak megállapítása.

5-6. évfolyam: Könyvtártípusok megkülönböztetése. Az iskolai könyvtár eszköztárának készségszintű használata. A hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismerése. A korosztálynak készült tájékoztató források biztos használata. A tanulmányi problémának megfelelő források kiválasztása. A forrásmegjelölés alapjainak alkalmazása, etikai vonatkozásainak megértése.

7-8. évfolyam: A lakóhelyi könyvtár eszköztárának készségszintű használata. Könyvtári szolgáltatások irányított alkalmazása a tanulásban és a tájékozódásban. Kézikönyvek, ismeretterjesztő források önálló kiválasztása, felhasználása tanulmányi célokhoz. A bibliográfia hivatkozástechnikájának alkalmazása a leggyakrabban használt dokumentumtípusok esetén.

Közműveltségi tartalmak

6. Könyvtári informatika

1-4. évfolyam:

Az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezete

A könyvtárak alapszolgáltatásai, a használat szabályai

A dokumentumfajták formai, tartalmi jellemzői, különbségei, azonosító adatai

5-8. évfolyam:

A könyvtártípusok és szolgáltatásaik, szerepük a tanulásban és a közhasznú tájékozódásban

A raktári rend

Az iskolai könyvtár eszköztára, kézikönyvtára, katalógusa

A forrástípusok közlésmódja, információs értéke, használata

A forráskiválasztás szempontjai

Forrásfeldolgozás, etikai szabályok, hivatkozás

Tanmenet

A Karácsony Sándor Általános Iskola

Könyvtárhasználat-tanításához

Alsó tagozat

Célok:

Ismerkedés a könyvtárral, a könyvtári szolgáltatásokkal.

A könyvtár és a könyvek népszerűsítése.

Olvasásfejlesztés, olvasóvá nevelés.

Feltételek:

Teljes osztály fogadása a könyvtár zárva és nyitva tartási idejében.

Tökéletesen felszerelt kézikönyvtár.

Befogadó tantárgy:

Magyar nyelv és irodalom

Értékelés: Az osztályfőnökkel, tanítóval megegyezés szerint.

1. évfolyam

Időkeret: 2 óra

Témák: Az iskolai könyvtár megismerése, beiratkozás (1 óra)
A könyvtár terei (1 óra)

Elvárások: Tudjon önállóan kölcsönözni
Megismerje a korosztályának megfelelő könyveket.

2. évfolyam

Időkeret: 2 óra

Témák: A könyv tartalmi és formai elemei (1 óra)
A könyvtár rendje (1 óra)

Elvárások: Biztossá váljon tudása az önálló eligazodásban a könyvtárban.
Tudjon önállóan keresni a könyvekben tartalomjegyzék alapján.

3. évfolyam

Időkeret: 2 óra

Témák: Ismerkedés a szótárakkal, lexikonokkal (1 óra)
Keresés a gyermekenciklopédiákban (1 óra)

Elvárások: Tudjon szócikket keresni a megismert szótárakban, lexikonokban.
Képes legyen önállóan használni a gyermekenciklopédiákat a tartalomjegyzék, mutatók alapján.

4. évfolyam

Időkeret: 2 óra

Témák: Gyerekfolyóiratok a könyvtárban. (1 óra)
Anyaggyűjtés a megismert dokumentumokból, kézikönyvekből (1 óra)

Elvárások: Megismerje a korosztályának megfelelő folyóiratokat, ezeket használja a felmerülő feladatok elvégzéséhez.
Segítséggel tudjon tantárgyhoz kötődő információt keresni.

5-8. évfolyamon

Célok:

Az alsó tagozaton megszerzett tudás kibővítése.

A különféle dokumentumtípusok megismerése, és tudatos használata az önálló ismeretszerzés során.

Az internetes információk tudatos és felelősségteljes használata.

Feltételek:

lehetőség szerint csoportbontás (max. 15 fő), a könyvtár használata nyitva tartási időn kívül (H-Sz-P 8:00-13:00, K, Cs 8:00-10:00; 12 db internetes gép a könyvtárban)

Befogadó tantárgy:

Informatika, vagy Magyar nyelv és irodalom

Értékelés:

Érdemjegy adása a tanév végén, mely az elvégzett házi feladatokból, és az órai munkából adódik össze. Teljes értékű jegyként számít bele az informatika, vagy a magyar nyelv és irodalom tantárgyba.

5. évfolyam

Időkeret: 4 óra

Témák: Dokumentumtipológia: nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumok (1 óra)
A könyvtár raktári rendje, a könyvek raktári jelzete (1 óra)
A könyv tartalmi és formai szerkezete (1 óra)
A legfontosabb segédkönyvek: szótár, lexikon, enciklopédia (1 óra)

Elvárások: A tanuló tudjon eligazodni a könyvtár terein belül
Tudatosan használja és vegye igénybe a könyvtár különböző szolgáltatásait
Felismerje és megkülönböztesse a különböző dokumentumtípusokat
Önállóan tudjon eligazodni a raktári jelzetek segítségével
Önállóan tudjon információt szerezni a megfelelő segédkönyvekből

6. évfolyam

Időkeret: 4 óra

Témák: A könyv azonosító adatai (1 óra)
A katalóguscédula adatai (1 óra)
Keresés a könyvtári katalógusban (1 óra)
Az időszaki kiadványok típusai, szerkezete (1 óra)

Elvárások: A katalóguscédula és a könyv adatainak megfeleltetése.

Tudjon tájékozódni, és keresni a könyvtár állományában a katalógus segítségével.

Felismerje és használja az időszaki kiadványokat információszerzés céljából.

7. évfolyam

Időkeret: 4 óra

Témák: A könyvtár típusai: nemzeti, szak, felsőoktatási, iskolai, közművelődési (1 óra)

A kézikönyvtár könyvtípusainak áttekintése (szótár, lexikon, enciklopédia)

(1 óra)

A kézikönyvtár további könyvtípusai: bibliográfia, adattár, kronológia, atlasz (1 óra)

Tantárgyakhoz kapcsolódó alapvető kézikönyvek megismerése (1 óra)

Elvárások: Megismerje a könyvtártípusokat a róluk szóló dokumentumok segítségével vagy tapasztalati úton.

Tudatosuljon, hogy az iskolai vagy más könyvtár szolgáltatásain keresztül elérhető a többi könyvtár szolgáltatása is.

A kézikönyvtár dokumentumainak gyakorlott használójává váljon.

Feladatainak elvégzéséhez önállóan szerezzen ismereteket a könyvtár állományából.

8. évfolyam

Időkeret: 4 óra

Témák: Keresés a könyvtár katalógusában: egyszerű és összetett keresés (1 óra)

Elektronikus könyvtárak jellemzői: MEK, DIA (1 óra)

Keresési technikák keresőprogramok segítségével (1 óra)

Anyaggyűjtés az interneten, forráshasználat (1 óra)

Elvárások: Számítógépes adatbázisok megismerése.

A megismert információs eszközök önálló alkalmazása a tantárgyi és közhasznú tájékozódásban.

Az elektronikus információhordozók megismerése, használati sajátosságainak ismerete.

Kapcsolatrendszer

Az iskolai könyvtár szerves része a könyvtári rendszernek. Így kapcsolatban kell, hogy álljon a kerületben lévő oktatási intézmények (általános iskolák) könyvtáraival, illetve a közművelődési könyvtárakkal. A kapcsolat két ponton alakul ki: egyfelől az oktató-nevelő munka révén (versenyek, közös programok lebonyolítása, pályázatokon való részvétel), másfelől az oktató-nevelő munkához szükséges dokumentumok ellátásában. Folyamatos szakmai kapcsolattartás különféle fórumokon: - kerületi könyvtárosi munkaközösség

- szakmai egyesületek munkájában való részvétel (Könyvtárostanárok egyesülete)

- szakmai honlapok figyelemmel kísérése pl.: KTE honlapja, OPKM-Magyar Pedagógusok Háza
- kapcsolódás szakmai levelezőlistákhoz pl.: Katalist, Könyvtárostanárok levelezőlistája
- pedagógiai szakkönyvtárakkal, pedagógiai intézetekkel
- könyvtári szaktanácsadókkal kapcsolattartás
- települési könyvtárak honlapjának, online katalógusának ismerete, szakmai kapcsolatok a település közművelődési könyvtárával.

Tehetséggondozás

Az iskolai könyvtár dokumentumai és felszereltsége révén képes az iskolában zajló szakköri, és tehetséggondozói munka támogatására. Segítséget nyújt a versenyekhez szükséges dokumentumok megszerzésében, és lehetőség szerint biztosítja a nyugodt felkészülést a diákok számára.

A könyvtáros tanár maga is végez tehetséggondozást, versenyfelkészítést.

XIII.GYERMEK - ÉS IFJÚSÁGVÉDELEM

1. A gyermek-, és ifjúságvédelmi munka célja, feladatai:

Az iskolánkban folyó gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenység célja, hogy a gyermekek szociális, szociokulturális hátrányait és a család nevelési hiányosságából eredő tanulási és magatartási problémáit megfelelően kezelje. A problematikus gyermekekkel és családokkal való eredményes foglalkozás személyes és sokszor mindennapos kapcsolattartást igényel. Ennek közvetlen felelőse az osztályfőnök. Az osztályfőnök kezdeményezi a gyermekvédelmi intézkedéseket melyet a szülővel és a gyermekvédelmi felelőssel is egyeztet, megbeszél.

A gyermek-, és ifjúságvédelmi munkát a Karácsony Sándor Általános Iskolában 1 fő félállású gyermek-, és ifjúságvédelmi felelős látja el.

Feladatai:

- A hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett gyermekek kiszűrése az osztályfőnökök segítségével. (adminisztráció, nyilvántartás)
- Javaslatok, intézkedési terv készítése a hátrányok kompenzálására.
- A „sérült”, valamilyen szempontból gyermekvédelmi intézkedést igénylő gyermekek (családok) esetében rendszeres kapcsolattartás és koordináció a családdal, az iskola pszichológusával és a gyermekvédelmi tevékenységben részt vevő szakszolgáltató intézményekkel. (Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Gyámügyi Iroda, stb.)
- Prevenációs eljárások kidolgozása és alkalmazása.
- Folyamatos kapcsolattartás és együttműködés a megfelelő szakszolgáltató szervekkel és szervezetekkel. (Népjóléti Iroda, Gyámügyi Iroda, Gyermekjóléti Szolgálat, Nevelési Tanácsadó, Családsegítő Szolgálat, ÁNTSZ, rendőrség, stb.)
- Az SNI- s tanulókkal felmerülő problémák, feladatok adminisztrációk elvégzése

- Együttműködés az iskolapszichológussal.
- 2. A gyermekvédelmi munka jellegzetes munkaformái:**
- négy szemközti beszélgetés (pl.: gyermekvédelmi fogadóóra)
  - csoportos beszélgetés;
  - szakemberhez irányítás (pszichológus, családgondozó, orvos, gyámügyi szakember, stb.)
  - családterápiás gondozás ajánlása;
  - hatósági közreműködés kérése;
  - egyéni foglalkozás, korrepetálás.
- 3. A osztályfőnökkkel szembeni elvárások a gyermek –, és ifjúságvédelem területén:**
- Ismerje és tartsa nyilván osztályában a veszélyeztetett tanulókat, ismerje a veszélyeztetettség okait. Erről szükség esetén szolgáltatson adatokat.
  - Szükség esetén tegye meg a megfelelő adminisztratív (jelzés a gyermek – és ifjúságvédelmi felelősnek) és pedagógiai intézkedéseket.
  - Legyen élő kapcsolata a gyermek érdekében intézkedő önkormányzati és egyéb társadalmi szervezetekkel.
  - Rendelkezzen olyan feljegyzéssel a gyermekkel kapcsolatos problémákról, amelyek alkalmasak a tanulóval kapcsolatban tett intézkedések dokumentálására. A feljegyzések rögzítsék a tett intézkedések, hatását és eredményét is.

XIII. ISKOLAHASZNÁLÓK AZ ISKOLAI KÖZÉLETBEN

1. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái:

Az iskolai nevelő-oktató munka eredményességének egyik legfontosabb feltétele a szülői házzal való kapcsolattartás. A szülő az „iskolahasználó” igényei, elvárásai alapvetően meghatározzák az iskolaválasztást. A szülő kéréseivel, igényeivel, problémáival és panaszaival fordul az iskolához. Ezek megoldása, orvoslása, ebben a szülő **partnerként** való kezelése, a szülő együttműködési készségének fontos feltétele. Az együttműködés másik fontos feltétele a szülők minél szélesebb körű tárgyilagos **tájékoztatása** gyermeke iskolai előmeneteléről és az iskolában zajló eseményekről. Fontos továbbá, hogy a szülők elvárásait, javaslataikat, kéréseiket és véleményüket tudják közölni az iskolával.

A gyermekek minél eredményesebb nevelése, oktatása, fejlesztése az iskola és a család közös érdeke. A szülő gyermekén keresztül kötődik az iskolához, így a kapcsolattartás minőségének szempontjából kulcsszerepe van az osztályfőnöknek.

a) A közös munkához a következő szervezeti keretek állnak rendelkezésre:

- Osztályok szülői munkaközössége.

A kapcsolattartás alapvetően az osztályfőnökökön keresztül valósul meg. Az iskolában évente általában két alkalommal központilag szervezett szülői értekezletet tartunk. Az osztály szülői munkaközössége első értekezletén megválasztja (megerősíti) képviselőjét, aki automatikusan az iskolai SZMK tagja is. Az osztály szülői munkaközösségének értekezletének összehívását indokolt, vagy az egész osztályközösséget érintő, gyors döntést igénylő esetekben az osztályfőnök, vagy bármely SZMK tag kezdeményezheti. Az SZMK által kezdeményezett rendkívüli osztály szülői értekezletre az osztályfőnököt meg kell hívni.

- Az iskolai SZMK.

Tagjai, az osztály SZMK-ek képviselői. A választmány tagjai maguk közül elnököt és elnökhelyettest választanak. Az iskolai SZMK általában évente kétszer ülésezik. Az SZMK saját SZMSZ-ben szabályozza működését. A SZMK SZMSZ-ét a nevelőtestület, és a diákönkormányzat véleményének kikérése után a szülői közösség fogadja el. Az iskolai SZMK értekezletének összehívását indokolt, vagy az egész iskolaközösséget érintő, gyors döntést igénylő esetekben az iskola igazgatója, vagy bármely SZMK választmányi tag kezdeményezheti. A rendkívüli SZMK választmányi értekezletre az iskola igazgatóját meg kell hívni. Az iskolai SZMK tagjai maguk közül 7 tagot delegálhatnak az iskola „Csepeli Hétkrajcár” Alapítványába. Az iskolai SZMK elnöke állandó meghívottja az iskola vezetőség üléseinek és a tantestület értekezleteinek. Az iskola éves és havi bontású programját, munkatervét az iskolai SZMK elnöknek meg kell küldeni.

Az iskolai SZMK elnöke a tanulók, vagy a szülők nagyobb közösségeit érintő kérdésekben közvetlenül és soron kívül az igazgatóhoz fordulhat.

- Fogadó órák

A fogadó órák rendjét és idejét az évente az iskola munkaterve határozza meg. A fogadó órák szokásos ideje a tájékoztatóban meghatározott hónap első hétfője 17.00-18.00 óráig. Az igazgatói fogadó nap minden hétfő 15.00-17.00 óráig.

b) A kapcsolattartás kialakult formái:

- Ellenőrző, üzenő füzet, alkalmi értesítők:

Ez a szülő-pedagógus (iskola) napi kapcsolattartásának írásos formája. Az ellenőrzőbe mind a pedagógus, mind a szülő bejegyezheti a tanuló előmenetelével, magatartásával, szorgalmával kapcsolatos jelzéseit, észrevételeit. Az értesítő nem panaszkönyv, a gyermekkel kapcsolatos problémák, vagy intők. gyűjteménye. Fontos, hogy a szülő gyermeke pozitív irányú változásairól is értesüljön. (pl.: dicséret) Elengedhetetlenül fontos az is, hogy az ellenőrzőbe beírt osztályzatok, észrevételek időben azonnal kövessék az iskolában történeteket. Nem fordulhat elő, hogy a gyermek által működésbe hozott „nincs itt az ellenőrző” mechanizmus befolyásolja, szabályozza az információk áramlását. Ilyenkor egyéb módon (telefon levél, stb.) kell a szülő mielőbbi értesítéséről gondoskodni.

- Szülői tájékoztató az iskola éves programjáról és működéséről:

Ez a szülői tájékoztató a tanév legfontosabb eseményeiről, az iskolai működés éves rendjéről informálja a szülőket. A tájékoztatónak kialakult rovatai és formája van. Az éves tájékoztatóba bekerülő információkról az iskola vezetősége a pedagógusok által szolgáltatott adatok alapján a tanév indítása alkalmával dönt. A kiadványt megjelentetése előtt az iskolavezetés az SZMK elnökével is egyeztet. A „Szülői Tájékoztató”-t az első szülői értekezleten minden szülő megkapja. Az év közben érkező tanulók szülei az osztályfőnöktől veszik át az írásos tájékoztatót.

- Osztály és iskolai rendezvények:

Az osztályokban és az iskolában nem tanórai keretben zajló események, rendezvények nyitottak, azon bármely érdeklődő szülő részt vehet. Szerencsés, ha a szülő nem csak egyszerű résztvevője, szemlélője, hanem aktív szereplője, segítője is a rendezvényeknek.

- Nyílt napok:

A szülő a nyílt napok alkalmával az iskolában szervezett tanórai és szakköri foglalkozásokat látogathatja meg az iskola éves munkarendjében rögzített időpontokban. A nyílt napon a pedagógus a szülő tanórai látogatását nem tagadhatja meg. A pedagógus ezen kívül bármikor hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő a tanítási óráján részt vehessen.

- Családlátogatások:

Az iskolában folyó pedagógiai munka módszereinek megválasztásához, eredményességéhez, a gyermek iskolai tevékenységének megítéléséhez elengedhetetlenül fontos a tanuló családi hátterének ismerete. A család megismerésének egyik eszköze a családlátogatás. A családlátogatás alkalmával a pedagógus személyesen ismerheti meg a gyermek otthoni körülményeit és teremthet emberközeli kapcsolatot a szülőkkel. A családlátogatások során mód kínálkozik arra is, hogy pedagógus a helyszínen adjon segítséget tanácsot a gyermek családi körülményeinek, nevelési módszereinek szükséges megváltoztatására. A családban előidézett kedvező változások sokszor több eredményt hozhatnak, mint az iskolában alkalmazható pedagógiai eszközök. A családlátogatás fontos de nem kötelező eszköze a gyermek családi körülményeinek megismerésére. A pedagógus más, egyéb módon is informálódhat növendékének otthoni körülményeiről. Családlátogatás előtt a pedagógus kikéri a szülő egyetértő véleményét.

- Alkalmi, egyéni beszélgetések:

A gyermekkel kapcsolatos problémák megbeszélése miatt szükség lehet arra, hogy a fogadó órákon kívül is - a szülő és a pedagógus által egyeztetett módon - sor kerüljön a szülő és a pedagógus találkozására. A beszélgetést bármely fél kezdeményezheti. A beszélgetés előtt a pedagógus nem zárkozhat el. (Megj.: a szülő sem) A beszélgetésre a szülő (pedagógus) jelzését követően legalább egy héten belül sor kell, hogy kerüljön.

- Szülői (alapítványi) bál:

A szülői bál iskolánkban a szülő és pedagógus kapcsolattartásának hagyományos és sajátos alkalmi eszköze. Ilyenkor a szülők és pedagógusok „fehér asztal „ mellett egy szórakoztató, zenés, táncos est keretében találkozhatnak és beszélgethetnek. A szülői bál emellett tanulóink produkcióinak bemutatására is lehetőséget ad és az alapítvány bevételei is gyarapítja. Kívánatos, hogy ezen az eseményen mind a szülők mind a pedagógusok minél nagyobb számban vegyenek részt.

A bál előkészítését, szervezését és lebonyolítását az SZMK és a nevelőtestület közösen, az iskolavezetés koordinációjával végzi.

A szülő és iskola (osztályfőnök) kapcsolattartásának alkalmazható új eszközei

- Az iskola honlapja.

Az iskola minden a szülőket érintő témát, valamint az iskolai élet eseményeivel kapcsolatos híradásokat honlapján is közzé teszi. A honlap frissítése kéthetenként történik. A honlapra csak az intézmény vezetőjének előzetes engedélyével kerülhetnek fel anyagok.

- E-mail

A pedagógus a szülővel történt egyéni megállapodás alapján e-mailen is kapcsolatot tarthat, felhasználhatja a kör e-mail lehetőségeit is.

- Telefon

A pedagógus a szülővel történt egyéni megállapodás alapján telefonon is kapcsolatot tarthat.

2. Elvárások a pedagógussal (osztályfőnökkel) szemben a család és iskola kapcsolatának vonatkozásában:

- Kezelje pedagógiai partnerként a családot, a szülőt. Alakítson ki jó kapcsolatot a családdal.
- Ismerje a család szociokulturális hátterét, szerkezetét, életmódját, értékrendjét a gyermek helyzetét és szerepét a családban. Tudatosítsa a szülőben az általa megismert családpedagógiai jellemzőket a gyermek helyét a család nevelési rendszerében.
- Ossa meg a szülővel a gyerekekkel kapcsolatos megfigyeléseit, tapasztalatait, vita esetén szakmailag indokolja véleményét, intézkedéseit.
- Tartson rendszeres kapcsolatot a problematikus gyermekek szüleivel, tőle telhetően igyekezzen kedvező irányba befolyásolni a családi nevelésben általa tapasztalt hibás módszereket és gyakorlatot.
- Adjon használható, szakmailag indokolt tanácsot a gyermekkel kapcsolatos nevelési, magatartási és tanulmányi problémák megelőzésére, vagy orvoslására.
- Tájékoztassa rendszeresen – kirívó probléma jelentkezésekor azonnal – a szülőt a gyermek előmeneteléről, magatartásáról, viszonyulás-rendszerének alakulásáról.

- Törekedjen bevonnai a szülőket az iskola nevelési célkitűzéseinek segítségébe. (Osztályközösségek programjai, rendezvények, kirándulások, foglalkozások vezetése, stb.)

3. Elvárások a szülőkkel szemben a család és iskola kapcsolatának vonatkozásában:

- Ismerje a köznevelési törvény 72.§-ban meghatározott jogait és kötelezettségeit és azt gyakorolja is.
- Éljen az informálódás és a beleszólás jogával, a b) pontban felsorolt lehetőségekkel. Közvetítsen olyan adatokat, (kérdőív) megfigyeléseket, amelyek a gyermekkel való foglalkozás szempontjából az iskola és a pedagógus számára fontosak lehetnek.
- Működjön együtt az iskolával és a pedagógussal.

XIV. A HELYI TANTERV

1.A tantárgyi rendszer:

A helyi tanterv tantárgyi rendszerét és az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak óraszámait az óraterv tartalmazza.

A TÁMOP 3.1.4. pályázatban való részvétellel bevezettük 2009-2010-es tanévtől az alábbiakat:

A kompetenciaalapú oktatás bevezetése három területet érint az intézményben:

- szövegértés –és szövegalkotás
- matematika kompetenciaterület
- természettudományos kompetenciaterület

A bevont tanulócsoporthok létszáma a fenntarthatóság idejére (5 év) a következő tanévenként:

- szövegértés- szövegalkotás kompetenciaterületen: 3 csoport
- matematika kompetenciaterületen: 4 csoport
- természettudományos kompetenciaterületen: 3 csoport

Az ilyen típusú oktatásszervezéshez szükséges emberi erőforrás kompetenciákat a testület elsajátította, alkalmazza azokat a tanulásszervezésben.

A nevelőtestület külön óratervet készített

- A természettudományos,
- a nyelvi emelt óraszámú,
- a testnevelés emelt szint,
- és a nívó csoportos oktatásra

Az óratervek szerint felhasznált óraszámok az egyes „tagozatokon” és a diszlexia osztályokban:

Az emelt óraszámú képzés, „tagozat” megnevezése	Felhasznált óraszám
Természettudományos	256
Nyelvi osztályok	263
Általános tantervű	241
Nívó csoport 7-8. évfolyam	62
Diszlexia osztályok az 1-3. évfolyamon	75
Összesen:	897

Az 1-8. évfolyamon felhasználható órák száma:

A kiszámított óraszámok tartalmazzák az A Nemzeti Köznevelésről szóló törvény, a Nemzeti Alaptanterv és a Kerettanterv által jóváhagyott óraszámokat.

Évfolyam	Kötelező órák	Szabadon felhasználható órák	tehetséggon- dozás és felzárkózta- tás	NAT óraszámai	Maximális terhelhető ség	Finanszí- rozott órakeret
1.	25	2	2	2	27	52
2.	25	2	2	2	27	52
3.	25	3	2	2	27	52
4.	27	3	2	2	29	55
5.	28	2	2	3	31	51
6.	28	3	2	3	31	51
7.	31	3	2	4	35	56
8.	31	3	2	4	35	56
Összesen	220	21	16	22	242	425

Az óratervek tantárgyi struktúrája és óraszámai csak az emelt óraszámú tantárgyak esetében különböznek. Az emelt óraszámú tantárgyak esetében. Külön tantervi részt mellékelünk.

Ezek:

- Nyelvi osztályok tanterve
- Testnevelés osztályok tanterve
- Természettudományos tagozat

Az 1. és a 2. függelékben található az adott osztály/ tagozat óraterve.

2. Tankönyvek kiválasztásának elvei:

- Tartalmában és összefüggéseiben illeszkedjen a helyi tantervhez, valamint segítse a kompetencia alapú oktatás megvalósítását az erre alkalmas tankönyvek, programcsomagok alkalmazásával a matematika, szövegértés-szövegalkotás, természettudományos kompetenciaterületek tanulócsoportjaiban.

- Kialakításában, terjedelmében, belső megjelenésében alkalmazkodjon a tanulók fogalmi szintjéhez életkorához.
- Adjon lehetőséget differenciált foglalkozás szervezésre, kooperatív technikák alkalmazására (Elegendő, a különböző szintű begyakorlást és tevékenykedtetést elősegítő feladatok.)
- Legyen érdekes, színes, változatos.
- Legyen tartós, több évig használható.
- Legyen olcsó.

XVI. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A pedagógiai program érvényessége:

A pedagógiai program 2014. szeptember 1-én lép életbe és visszavonásig érvényes.

2. A pedagógiai program módosítása:

A pedagógiai program módosítására évente legfeljebb egyszer kerülhet sor akkor, ha:

- A jogszabályi változások szükségessé teszik;
- A nevelőtestület több mint 50%-a kezdeményezi;
- A kibővített iskolavezetés több mint 50%-a kezdeményezi;
- Az iskola igazgatója kezdeményezi.

A módosító javaslatok elfogadásához a nevelőtestület 2/3-ának igenlő szavazata szükséges. A módosítás elfogadás esetén, határozat formájában a pedagógiai program mellékletét képezi. A pedagógiai program módosítására évente egyszer a tanévzáró értekezlet alkalmával kerülhet sor.

3. A pedagógiai program nyilvánossága:

Az érvényes pedagógiai programot megkapja:

- Az iskolai SZMK elnöke
- A kibővített iskolavezetés tagjai

A pedagógiai program 1-1 példányát a tanári szobában, a könyvtárban és az iskola portáján el kell helyezni. A pedagógiai program az iskola honlapján is megtekinthető.

A pedagógiai programot véleményezte és elfogadta:

A nevelőtestület 2014. szeptember 08-án a tanévnyitó értekezleten.

Budapest, 2014. szeptember 09.

Zádorvölgyiné Szabó Ildikó
igazgató

1. Függelék

Helyi tanterv óraszámai 2013/ 2014- s tanévtől kimenő rendszerben a 2. illetve a 6. évfolyamtól

Kézműves képzésben résztvevők óraszámja												
Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	1.sz.	2.sz.	1+2	felh. CS.B.
Magyar nyelv és irodalom	7,5	7,5	7,5	7	4	4	4	3,5	29,5	15,5	45	
Történelem és államp. ism.					1,5	1,5	1,5	2	0	6,5	6,5	
Idegen nyelv				3	3	3	3	3	3	12	15	15
Matematika	5	5	4	3,5	4	3	3	3	17,5	13	30,5	
Informatika	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	3	5	3
Környezetismeret	1	1	2	2					6	0	6	
Természetismeret					1,5	1,5			0	3	3	
Fizika							1,5	1,5	0	3	3	
Biológia							1,5	1	0	2,5	2,5	
Kémia							1,5	1,5	0	3	3	
Földrajz							1,5	1,5	0	3	3	
Ének-zene	1	1	1	1,5	1	1	1	1	4,5	4	8,5	
Rajz	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1	6	5	11	
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4	8	4
testnevelés és sport	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5	12	10	22	
Osztályfőnöki			1	1	1	1	1	1	0	4	4	
Tantervi modulok												
Tánc és dráma					0,5	0,5			0	1	1	
Hon és népismeret					0,5	0,5			0	1	1	
Informatika						0,5			0	0,5	0,5	
Ember és társ. etika							1		0	1	1	
Mozgókép és médiaism.								1	0	1	1	
Egészségtan						0,5		0,5	0	1	1	
Kötött óraszám (K+ SZT+SZV)	20,5	20,5	21,5	24	22,5	22,5	26	26	84,5	97	181,5	181,5
Szabandon tervezhető	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kötelező óraszám tv. alapján:	20		22,5				26		68,5	97	165,5	
MAXIMÁLIS TERHELHETŐSÉG	22		24,5				29		75,5	107	182,5	203,5

Testnevelés emelt szint												
Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	1.sz.	2.sz.	1+2	felh. CS.B.
Magyar nyelv és irodalom	7,5	7,5	7,5	7	4	4	4	3,5	29,5	15,5	45	
Történelem és államp. ism.					1,5	1,5	1,5	2	0	6,5	6,5	
Idegen nyelv				3	3	3	3	3	3	12	15	15
Matematika	5	5	4	3,5	4	3	3	3	17,5	13	30,5	
Informatika	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	3	5	4
Környezetismeret	1	1	2	2					6	0	6	
Természetismeret					1,5	1,5			0	3	3	
Fizika							1,5	1,5	0	3	3	

Biológia							1,5	1	0	2,5	2,5	
Kémia							1,5	1,5	0	3	3	
Földrajz							1,5	1,5	0	3	3	
Ének-zene	1	1	1	1,5	1	1	1	1	4,5	4	8,5	
Rajz	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1	6	5	11	
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4	8	4
testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	20	20	40	
Osztályfőnöki			1	1	1	1	1	1	2	4	6	
Tantervi modulok												
Tánc és dráma					0,5	0,5			0	1	1	
Hon és népismeret					0,5	0,5			0	1	1	
Informatika						0,5			0	0,5	0,5	
Ember és társ. etika							1		0	1	1	
Mozgókép és médiaism.								1	0	1	1	
Egészségtan						0,5		0,5	0	1	1	
Kötött óraszám (K+ SZT+SZV)	22,5	22,5	23,5	26	25	25	28,5	28,5	94,5	107	201,5	201,5
Szabandon tervezhető	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kötelező óraszám tv. alapján:	20			22,5			27,5		70	27,5	97,5	
MAXIMÁLIS TERHELHETŐSÉG	22			24,5			30,5		77	115	192	224,5

Idegen nyelv emelt szint												
Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	1.sz.	2.sz.	1+2	felh. CS.B.
Magyar nyelv és irodalom	7,5	7,5	7,5	7	4	4	4	3,5	29,5	15,5	45	
Történelem és államp. ism.					1,5	1,5	1,5	2	0	6,5	6,5	
Idegen nyelv			2	5	5	5	5	5	7	20	27	27
Matematika	5	5	4	3,5	4	3	3	3	17,5	13	30,5	
Informatika	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	3	5	3
Környezetismeret	1	1	2	2					6	0	6	
Természetismeret					1,5	1,5			0	3	3	
Fizika							1,5	1,5	0	3	3	
Biológia							1,5	1	0	2,5	2,5	
Kémia							1,5	1,5	0	3	3	
Földrajz							1,5	1,5	0	3	3	
Ének-zene	1	1	1	1,5	1	1	1	1	4,5	4	8,5	
Rajz	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1	6	5	11	
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4	8	4
testnevelés és sport	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5	12	10	22	
Osztályfőnöki			1	1	1	1	1	1	2	4	6	
Tantervi modulok												
Tánc és dráma					0,5	0,5			0	1	1	
Hon és népismeret					0,5	0,5			0	1	1	
Informatika						0,5			0	0,5	0,5	
Ember és társ. etika							1		0	1	1	
Mozgókép és médiaism.								1	0	1	1	
Egészségtan						0,5		0,5	0	1	1	
Kötött óraszám (K+ SZT+SZV)	20,5	20,5	23,5	26	24,5	24,5	28	28	90,5	105	195,5	195,5
Szabandon tervezhető	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kötelező óraszám tv. alapján:	20			22,5			26		68,5	26	94,5	

MAXIMÁLIS TERHELHETŐSÉG	22	24,5	29	75,5	115	190,5	229,5
-------------------------	----	------	----	------	-----	-------	-------

Telephelyen lévő osztályok óraszámjai												
Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	1.sz	2.sz	1+2	felh. CS.B
Magyar nyelv és irodalom	7,5	7,5	7,5	7	4	4	4	3,5	29,5	15,5	45	
Történelem és államp. ism.					1,5	1,5	1,5	2	0	6,5	6,5	
Idegen nyelv				3	3	3	3	3	3	12	15	15
Matematika	5	5	4	3,5	4	3	3	3	17,5	13	30,5	
Informatika	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	1	2	3	5	3
Környezetismeret	1	1	2	2					6	0	6	
Természetismeret					1,5	1,5			0	3	3	
Fizika							1,5	1,5	0	3	3	
Biológia							1,5	1	0	2,5	2,5	
Kémia							1,5	1,5	0	3	3	
Földrajz							1,5	1,5	0	3	3	
Ének-zene	1	1	1	1,5	1	1	1	1	4,5	4	8,5	
Rajz	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1	1	6	5	11	
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4	8	4
testnevelés és sport	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5	12	10	22	
Osztályfőnöki			1	1	1	1	1	1	0	4	4	
Tánc és dráma					0,5	0,5			0	1	1	
Hon és népismeret					0,5	0,5			0	1	1	
Ember és társ. Ism. Etika								1	0	0,5	0,5	
Mozgókép és médiaism.								1	0	1	1	
Fakultáció: közzgazd. Vagy mozgókép és média	0,5	0,5	0,5	1	1	1	1	1				
Kötött óraszám (K+SZT+SZV)	20,5	20,5	21,5	24	22,5	22,5	26	26	84,5	97	181,5	181,5
Szabadon tervezhető	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kötelező óraszám tv. alapján:	20		22,5				26		68,5	97	165,5	
MAXIMÁLIS TERHELHETŐSÉG	22		24,5				29		75,5	107	182,5	203,5

2. Függelék

A 2013/ 2014-s tanévtől felmenő rendszerben bevezetésre kerülő tantervi óraszámok

NYELVI TAGOZAT												
Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	1.sz.	2.sz.	1+2	felh. CS.B.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7	5	5	4	4,5	30	18,5	48,5	
Történelem és államp. ism.					2	2,5	2,5	2		9	9	

Hon és népismeret					1					1	1	
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4	8	
Természettudományos gyakorlat					1	1	1	1		4	4	
Kötött óraszám (K+SZT+SZV)	25	25	25	27	30	30	34	35	102	129	231	231
Szabadon tervezhető	2	2	3	3	2	3	3	3	10	11	21	
Kötelező óraszám tv. alapján:	25	25	25	27	28	28	31	31	102	118	220	
MAXIMÁLIS TERHELHETŐSÉG	27	27	27	29	31	31	35	35	110	132	242	263

Általános tagozat												
Tantárgy/évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	1.sz.	2.sz.	1+2	felh. CS.B.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	7	7	5	5	4	4,5	30	18,5	48,5	
Történelem és államp. ism.					2	2,5	2,5	2		9	9	
Idegen nyelv				2	3	3	3	3	2	23	25	25
Matematika	5	5	5	5	4	4	4	4	20	16	36	
Informatika					1	1	1	1		4	4	4
Környezetismeret	1	1	2	2					6		6	
Természetismeret					2	2				4	4	
Fizika							2	1,5		3,5	3,5	
Biológia							2	2		4	4	
Kémia							1,5	2		3,5	3,5	
Földrajz							1	2		3	3	
Ének-zene	2	2	2	2	1	1	1	1	8	4	12	
Rajz	2	2	2	2	1	1,5	1	1	8	4,5	12,5	
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1		4	3	7	3
testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5	20	20	40	
Osztályfőnöki					1	1	1	1		4	4	
Tánc és dráma												
Hon és népismeret					1					1	1	
Erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1	4	4	8	
Második idegen nyelv *							2	2				
Kötött óraszám (K+SZT+SZV)	25	25	25	27	28	28	31	31	102	118	220	220
Szabadon tervezhető	2	2	3	3	2	3	3+	3+2	10	11	21	
Kötelező óraszám tv. alapján:	25	25	25	27	28	28	31	31	102	118	220	
MAXIMÁLIS	27	27	27	29	31	31	35	35	110	132	242	241

TERHELHETŐSÉG													

*Fenntartói engedéllyel szülői igény alapján az egész évfolyamból jelentkezők számára.